

ORÐASAFN Í LÍFFÆRAFRÆÐI

I. STODKERFI

ENSKA - LATÍNA - ÍSLENSKA

Fyrsta útgáfa

Stofnun Árna Magnússonar í íslenskum fræðum

2013

Íðorðarit Stofnunar Árna Magnússonar í íslenskum fræðum 3

Ritstjóri:

Jóhann Heiðar Jóhannsson

Ritstjórn:

Hannes Petersen

Jóhann Heiðar Jóhannsson

Ágústa Þorbergsdóttir

Orðanefnd Læknafélags Íslands:

Jóhann Heiðar Jóhannsson

Eyjólfur Þ. Haraldsson

Magnús Jóhannsson

Umbrot og uppsetning:

Ágústa Þorbergsdóttir

Bók þessa má eigi afrita með neinum hætti, svo sem ljósmyndun, prentun, hljóðritun eða á annan sambærilegan hátt, að hluta eða í heild, án skriflegs leyfis rétthafa og útgefanda.

Reykjavík 2013

© Orðanefnd Læknafélags Íslands

ISBN 978-9979-654-27-8

Prentun: Leturprent

ORÐASAFN Í LÍFFÆRAFRÆÐI

I. STOÐKERFI

ENSKA - LATÍNA - ÍSLENSKA

Fyrsta útgáfa

Stofnun Árna Magnússonar í íslenskum fræðum

2013

Efnisyfirlit

Formáli	5
Almenn heiti í stoðkerfi	7
Stoðkerfi höfuðs	12
Bein höfuðs	12
Liðamót höfuðs	14
Vöðvar höfuðs.....	16
Stoðkerfi háls	18
Bein háls	18
Vöðvar háls	18
Stoðkerfi baks	20
Bein baks	20
Liðamót baks	20
Vöðvar baks.....	21
Stoðkerfi brjósts	24
Bein brjósts	24
Liðamót brjósts	25
Vöðvar brjósts.....	26
Stoðkerfi kviðar	27
Vöðvar kviðar	27
Stoðkerfi grindarbotns	27
Vöðvar grindarbotns	27
Stoðkerfi efri útlims	28
Bein efri útlims.....	28
Liðamót efri útlims.....	30
Vöðvar efri útlims	30
Stoðkerfi neðri útlims	34
Bein neðri útlims	34
Liðamót neðri útlims	36
Vöðvar neðri útlims.....	37
Enskur orðalisti	42
Íslenskur orðalisti	49
Eftirmáli	56

Formáli

Efni í þetta orðasafn er fengið úr Íðorðasafni lækna, fyrst og fremst útgáfu Orðabókarsjóðs læknafélaganna á Líffæraheitunum árið 1995, sem aftur byggðist á alþjóðlegu líffæraheitunum, Nomina Anatomica, frá 1989. Íslenska útgáfan birti latnesk og íslensk líffæraheiti í kerfisröð og latnesk-íslenska og íslensk-latneska orðskrá, samtals 480 blaðsíður. Hugmynd kom fram vorið 2013 í Orðanefnd Læknafélags Íslands (<http://www.lis.is/ordanefnd-li>) um að þörf gæti verið á nýrri útgáfu, sem byggð yrði á alþjóðlegu líffæraheitunum, Terminologia Anatomica, sem tóku við af Nomina Anatomica. Ljóst var að birta þyrfti einnig ensku líffæraheiti og íslenskar skilgreiningar eða lýsingar allra hugtaka. Hugmyndin var kynnt fyrir Hannesi Petersen, dósent í líffærafræði, og ákveðið að fyrsta útgáfa takmarkaðist við stoðkerfið, þ.e. bein, liðamót og vöðva. Mynduð var ritstjórn og hafist handa af krafti í maí 2013. Verkaskipting var þannig að Jóhann Heiðar Jóhannsson, annaðist frumvinnu, þ.e. að draga íslensku og latnesku heiti úr Íðorðasafni lækna í Orðabankanum, bera saman við Terminologia Anatomica, setja inn ensku heiti og gera drög að skilgreiningum hugtaka. Hannes Petersen fór síðan jafnóðum yfir allt efnið og lagfærði eða endurgerði skilgreiningarnar. Orðanefnd Læknafélags Íslands annaðist almennan yfirlestur og Ágústa Þorbergsdóttir var til ráðgjafar um málfræðileg atriði. Ágústa sá síðan um uppsetningu textans og umbrot.

Heftið skiptist í kerfisraðaðan hluta með almennum og sértækum heitum í stoðkerfi líkamans og stafrófsraðaðan hluta með ensk-íslenskum og íslensk-enskum orðalistum. Þessari uppröðun er ætlað að uppfylla mismunandi þarfir sem flestra þeirra sem sérstakan áhuga hafa á líffærafræði mannsins, s.s. nemenda, kennara og starfsmanna í heilbrigðisþjónustu.

Þar sem hér er að vissu marki um tilraunaútgáfu að ræða eru athugasemdir um það, sem betur mætti fara í þessu hefti, vel þegnar (ordanefnd@lis.is).

Þakkir

Sérstakar þakkir fá starfsmenn Stofnunar Árna Magnússonar í íslenskum fræðum að Neshaga 16, sem hafa verið óþreytandi að gefa góð ráð, hvenær sem til þeirra hefur verið leitað, og að taka þátt í umræðu um íslensk orð og læknisfræðileg heiti. Stofnunin í heild fær þakkir fyrir frábæra aðstöðu til vinnslunnar og Læknafélag Íslands fyrir tölvubúnað og stuðning við orðanefndina og íðorðastarfið.

Almenn heiti í stoðkerfi

abduction

- **latína:** abductio
- **íslenska:** fráfærsla

Hreyfing líkamshluta, s.s. útlims, frá miðlínu.

abductor

samheiti: abductor muscle

- **latína:** abductor
- samheiti:* musculus abductor
- **íslenska:** fráfærir
- samheiti:* fráfærsluvöðvi

Vöðvi sem hreyfir líkamshluta, s.s. útlím, frá miðlínu

adduction

- **latína:** adductio
- **íslenska:** aðfærsla

Hreyfing líkamshluta, s.s. útlims, að miðlínu.

adductor

samheiti: adductor muscle

- **latína:** adductor
- samheiti:* musculus adductor
- **íslenska:** aðfærir
- samheiti:* aðfærivöðvi

Vöðvi sem hreyfir líkamshluta, s.s. útlím, að miðlínu.

angle

- **latína:** angulus
- **íslenska:** horn

Hornlaga líffærishluti.

angle

- **latína:** angulus
- **íslenska:** vik
- samheiti:* krókur

Hornlaga afkimi eða skot í líffæri, s.s. munnvik, augnkrókur.

aperture

- **latína:** apertura
- **íslenska:** op

Tilgreint op á líffæri, líffæris- eða líkamshluta.

aponeurosis

- **latína:** aponeurosis
- **íslenska:** sinafell

Breið bandvefsþynna sem tengir vöðva við bein eða þann líkamshluta sem vöðvinn hreyfir.

arch

- **latína:** arcus
- **íslenska:** bogi

Líffærishluti sem er boginn eða bogmyndaður.

articular cartilage

- **latína:** cartilago articularis
- **íslenska:** liðbrjósk

Brjósk (brjósklag) sem klæðir liðfleti beina í slímuliðamótum.

articular cavity

samheiti: joint cavity

- **latína:** cavitas articularis
- samheiti:* cavum articulare
- **íslenska:** liðhol

samheiti: liðamótahol

Rými (sýndarbil) í liðamótum milli beina, umlukid liðslímu og liðbrjóski.

articular disc

samheiti: articular disk, intra-articular disc

- **latína:** discus articularis
- **íslenska:** liðþófi

Trefjabrjóskþynna sem liggur á milli og aðskilur liðfleti beina í sumum liðamótum.

articular fossa

- **latína:** fossa articularis
- **íslenska:** liðgróf

samheiti: liðamótagróf

Dæld eða lægð í beini sem tekur við liðenda annars beins við liðtengingu í sumum liðamótum.

articular surface

- **latína:** facies articularis
- **íslenska:** liðflötur

Sá flötur á yfirborði beins sem mætir öðru beini í liðamótum.

belly of a muscle

samheiti: muscle belly

- **latína:** venter musculi
- **íslenska:** vöðvabúkur
- samheiti:* búkur

Samdráttarhluti vöðva.

body

- **latína:** corpus
- **íslenska:** bolur

Meginhluti líffæris.

bone

- **latína:** os
- **íslenska:** bein

Aðskilið stoðkerfislíffæri, hluti af beinagrind líkamans. Hart og gert úr trefjabandvef, frumum og lífrænum og ólífrænum steinefnum.

bursa

- **latína:** bursa
- **íslenska:** belgur

Lokað rými (poki), klætt liðslímu og inniheldur liðslím. Finnst gjarnan undir vef (sin) sem gæti annars nuddast beint við beinyfirborð.

canal

samheiti: channel

- **latína:** canalis
- **íslenska:** göng

Mjór gangur í líffæri eða líkamshluta.

canaliculus

samheiti: small canal, small channel

- **latína:** canaliculus
- **íslenska:** smuga

Mjög mjór gangur í líffæri eða líkamshluta.

cartilaginous

samheiti: chondral

- **latína:** cartilagineus
- **íslenska:** brjósk-

Sem varðar brjósk, tengist eða er úr brjóski.

cartilaginous joint

samheiti: cartilaginous articulation

- **latína:** junctura cartilaginea
- samheiti:* articulatio cartilaginea
- **íslenska:** brjóskliður
- samheiti:* brjóskliðamót

Liðamót án liðhols, þar sem liðfletir beina eru samtengdir með brjóskvef.

circumduction

samheiti: cycloduction

- **latína:** circumductio
- **íslenska:** hringsveifla
- samheiti:* hringhreyfing

Hreyfing líkamshluta, s.s. útlims, eftir hringferli.

compartment

- **latína:** compartimentum
- **íslenska:** hólf
- samheiti:* vöðvahólf

Líkamshólf (rými) sem inniheldur samverkandi vöðvahópa, aðskilið og umlukið bandvef.

condyle

- **latína:** condylus
- **íslenska:** hnúfa
- samheiti:* beinhnúfa

Tiltekinn útstæður og bogmyndaður flötur á beini, oftast hluti af liðamótum.

crest

samheiti: ridge

- **latína:** crista
- **íslenska:** kambur

Aflöng upphækkun (hryggur) á yfirborði, einkum á beini.

depressor

samheiti: depressor muscle

- **latína:** depressor
- samheiti:* musculus depressor
- **íslenska:** fellir
- samheiti:* fellivöðvi

Vöðvi sem dregur líkamshluta niður á við.

diaphysis

samheiti: bone shaft

- **latína:** diaphysis
- **íslenska:** beinskaft

Sívalur miðhluti langbeins (útlímabeins).

eminence

- **latína:** eminentia
- **íslenska:** hæð

Tiltekin upphækkun eða útskögun á yfirborði, einkum á beini.

endomysium

- **latína:** endomysium
- samheiti:* perimysium internum
- **íslenska:** vöðvaþráðahula

Fingerður bandvefur sem umlykur einstakar vöðvafrumur

endosteum

samheiti: medullary membrane

- **latína:** endosteum
- **íslenska:** beinþel
- samheiti:* mergholshimna

Bandvefshimna sem klæðir innra borð beins, það sem snýr að mergholi.

epicondyle

- **latína:** epicondylus
- **íslenska:** gnípa
- samheiti:* beingnípa

Upphækkun á eða við liðhnúfu á beini.

epimysium

- **latína:** epimysium
 - samheiti:* perimysium externum
 - **íslenska:** vöðvahula
- Bandvefslag sem umlykur vöðva.

epiphysial plate

samheiti: epiphyseal disk, growth plate

- **latína:** lamina epiphysialis
- **íslenska:** kastþynna

Brjóskþynna sem er til staðar á vaxtarskeiði langbeins (útlímabeins) á milli beinkasts og beinskafs.

epiphysis

- **latína:** epiphysis
- **íslenska:** kast

samheiti: beinkast

Endahluti langbeins (útlímabein) sem næstur er liðamótum. Aðskilinn frá skafti beinsins á vaxtar-skeiði af kastþynnu.

extension

samheiti: extention

- **latína**: extensio
- **íslenska**: réttling

Hreyfing um liðamót sem felur í sér að rétt sé úr lim eða líkamshluta.

extensor

samheiti: extensor muscle

- **latína**: extensor
- samheiti*: musculus extensor
- **íslenska**: réttir
- samheiti*: réttivöðvi

Vöðvi sem réttir úr lim eða líkamshluta um liðamót.

fascia

- **latína**: fascia
- **íslenska**: fell
- samheiti*: vöðvafell

Bandvefslag sem umlykur og aðskilur vöðva og vöðvahópa.

fibrous joint

- **latína**: junctura fibrosa
- samheiti*: articulatio fibrosa
- **íslenska**: bandvefslíður
- samheiti*: trefjavefslíðamót

Liðamót án liðhols, þar sem liðfletir beina eru samtengdir með trefjabandvef.

flexion

- **latína**: flexio
- **íslenska**: beyging

Hreyfing um liðamót sem felur í sér að limur eða líkamshluti sé beygður.

flexor

samheiti: flexor muscle

- **latína**: flexor
- samheiti*: musculus flexor
- **íslenska**: beygir
- samheiti*: beygivöðvi

Vöðvi sem beygir lim eða líkamshluta um liðamót.

foramen

- **latína**: foramen
- **íslenska**: gat

Op í líkamshluta eða líffæri, einkum beini. Leiðir gjarnan æðar eða taugar.

fossa

samheiti: concavity, depression

- **latína**: fossa
- **íslenska**: gróf

Dæld eða lægð, oftast aflöng, í yfirborði líffæris eða líkamshluta.

fovea

samheiti: depression

- **latína**: fovea
- **íslenska**: dæld

Lítill laut í yfirborði líffæris eða líffærishluta.

groove

samheiti: sulcus

- **latína**: sulcus
- **íslenska**: skor

Aflöng gróp eða renna í yfirborði líffæris.

head

- **latína**: caput
- **íslenska**: höfuð

Sver endi líffæris eða líffærishluta sem líkist á vissan hátt höfði.

incisure

samheiti: notch

- **latína**: incisura
- **íslenska**: skarð

Vik inn í yfirborðsbrún eða hlið líffæris, s.s. beins.

insertion

samheiti: attachment, muscular insertion

- **latína**: insertio
- samheiti*: insertio musculi
- **íslenska**: festa
- samheiti*: vöðvafesta

Festing vöðva á bein, venjulega fjarendi vöðvans þar sem hreyfiátakið kemur á beinið.

joint

samheiti: articulation

- **latína**: articulatio
- samheiti*: junctura
- **íslenska**: liðamót
- samheiti*: liður

Mót tveggja eða fleiri beina, oftast hreyfanleg.

joint capsule

samheiti: articular capsule, synovial capsule

- **latína**: capsula articularis
- **íslenska**: liðpoki

Hýði (hjúpur), gert úr ytri bandvefshimnu og innri liðslímu, sem umlykur beinenda og liðhol í slímu-liðamótum.

lateral rotation

samheiti: external rotation

- **latína:** rotatio externa
samheiti: rotatio lateralis
- **íslenska:** útsnúningur

Öxulsnúningur lims eða líkamshluta út frá miðlínu líkamans.

levator

samheiti: levator muscle

- **latína:** levator
samheiti: musculus levator
- **íslenska:** lyftir
samheiti: léttir, lyftivöðvi

Vöðvi sem dregur líkamshluta eða líffæri upp á við.

ligament

- **latína:** ligamentum
- **íslenska:** liðband

Trefjavefsband sem tengir tvö eða fleiri bein á liðamótum.

line

- **latína:** linea
- **íslenska:** lína
samheiti: rák, rönd

Sýnilegt strik, mjór hryggur eða önnur ósýnileg mörk á yfirborði líffæris eða líkamshluta.

margin

- **latína:** margo
samheiti: ora
- **íslenska:** rönd

Brún á líffæri, líffæris- eða líkamshluta.

marrow

samheiti: bone marrow

- **latína:** medulla ossea
samheiti: medulla ossis, medulla ossium
- **íslenska:** beinmergur
samheiti: mergur

Vefur (frumur, bandvefsþræðir og fita) í mergholi beina.

medial rotation

samheiti: internal rotation

- **latína:** rotatio interna
samheiti: rotatio medialis
- **íslenska:** innsnúningur

Öxulsnúningur lims eða líkamshluta að miðlínu líkamans.

medullary cavity

samheiti: bone marrow cavity, medullary canal, medullary space

- **latína:** cavitas medullaris

samheiti: cavum medullare

- **íslenska:** merghol
samheiti: beinmerghol

Það holrými í beini sem inniheldur beinmerg, þ.e. rauðmerg eða gulmerg.

meniscus

samheiti: articular meniscus

- **latína:** meniscus articularis
- **íslenska:** liðmáni

Trefjabrjóskþynna sem liggur milli liðflata beina í sumum liðamótum.

metaphysis

- **latína:** metaphysis
- **íslenska:** falur
samheiti: beinfalur

Sá hluti beinskafts sem liggur næst beinkasti. Á vaxtarskeiði fer beinvöxtur þar fram.

muscle

- **latína:** musculus
- **íslenska:** vöðvi

Líffæri í vöðvavef líkamans sem getur dregist saman og komið af stað hreyfingu líkamshluta.

neck

- **latína:** collum
samheiti: cervix
- **íslenska:** háls

Mjór líffærishluti sem líkist á vissan hátt hálsi.

origin

- **latína:** origo
- **íslenska:** upptök
samheiti: vöðvaupptök

Festing vöðva á bein, venjulega nærrendi vöðvans sem er stöðugur við hreyfiáttak.

part

- **latína:** pars
- **íslenska:** hluti

Tiltekinn hluti af líffæri eða líffærakerfi.

perichondrium

- **latína:** perichondrium
- **íslenska:** brjóskhimna

Bandvefshimna sem klæðir yfirborð alls brjósks nema liðbrjósk.

perimysium

- **latína:** perimysium
- **íslenska:** vöðvaknippishula

Bandvefslag sem umlykur einstök vöðvaknippi (knippi vöðvaþráða).

periosteum

samheiti: periost

- **latína:** periosteum
 - **íslenska:** beinhimna
- Bandvefshimna sem klæðir yfirborð allra beina.

process

- **latína:** processus
 - **íslenska:** klakkur
- Afmörkuð, breið útskögun á yfirborði líffæris, s.s. beins.

process

- **latína:** processus
 - **íslenska:** tindur
- Afmörkuð, mjó útskögun á yfirborði líffæris, s.s. beins.

pronation

- **latína:** pronatio
 - **íslenska:** ranghverfing
- Hreyfing sem felur í sér snúning líkamans eða líkamshluta yfir í andlitslegustöðu.

pronation

- **latína:** pronatio
 - **íslenska:** andlitslega
- Það að liggja með framhlið niður.

pronator

- samheiti:* pronator muscle
- **latína:** pronator
 - **íslenska:** ranghverfir
- samheiti:* ranghverfivöðvi
- Vöðvi sem snýr líkamshluta, s.s. útlím, yfir í andlitslegustöðu.

ramus

- **latína:** ramus
 - **íslenska:** álma
- samheiti:* beinálma
- Útskagi frá meginhluta beins.

red bone marrow

- **latína:** medulla ossium rubra
 - **íslenska:** rauðmergur
- samheiti:* blóðmergur
- Sá vefur í mergholi beina sem myndar og þroskar blóðfrumur.

rotation

- **latína:** rotatio
 - **íslenska:** snúningur
- samheiti:* öxulsnúningur
- Snúningur líkamshluta, s.s. útlims, um öxul.

rotator

samheiti: rotator muscle

- **latína:** rotator
 - **íslenska:** hverfir
- samheiti:* musculus rotator
- Vöðvi sem snýr líkamshluta, s.s. útlím, um öxul.

sinus

- **latína:** sinus
 - **íslenska:** skúti
- Afmarkað holrými í líffæri, líkist helli.

sinus

- **latína:** sinus
 - **íslenska:** stokkur
- Afmarkað holrými í líffæri, líkist hellisgangi.

spine

- **latína:** spina
 - **íslenska:** nibba
- Mjó, skörp eða oddmynduð útskögun á yfirborði.

supination

- **latína:** supinatio
 - **íslenska:** réttthverfing
- Hreyfing sem felur í sér snúning líkamans eða líkamshluta yfir í baklegustöðu.

supination

- **latína:** supinatio
 - **íslenska:** baklega
- Það að liggja á bakinu eða með bakhlið niður.

supinator

- samheiti:* supinator muscle
- **latína:** supinator
 - **íslenska:** rétthverfir
- samheiti:* rétthverfivöðvi
- Vöðvi sem snýr líkamshluta, s.s. útlím, yfir í baklegustöðu.

surface

- **latína:** facies
 - **íslenska:** flötur
- samheiti:* yfirborðsflötur
- Tiltekið svæði á yfirborði líffæris.

suture

- samheiti:* sutura
- **latína:** sutura
 - **íslenska:** saumur
- samheiti:* beinsaumur
- Bandvefslíðamót milli beina, finnast eingöngu í höfuðkúpu.

synarthrosis

- **latína:** synarthrosis
- **íslenska:** samliður

samheiti: samfestuliður

Liðamót þar sem beinin eru fasttengd með brjóski, bandvef eða beini og óhreyfanleg.

synchondrosis

- **latína**: synchondrosis
- **íslenska**: brjósktengsl

Liðamót þar sem beinin eru tengd með brjóski og óhreyfanleg.

synostosis

samheiti: bony union

- **latína**: synostosis
- samheiti*: junctura ossea
- **íslenska**: sambeining

Liðamót þar sem beinin er samvaxin og óhreyfanleg.

synovial joint

samheiti: diarthrodial joint

- **latína**: junctura synovialis
- samheiti*: articulatio synovialis, diarthrosis
- **íslenska**: slímuliður
- samheiti*: liðslímuliðamót

Liðamót þar sem bein mætast með liðholi sem er umlukkið liðpoka með liðslímu (synovium).

synovial membrane

samheiti: synovium

- **latína**: membrana synovialis
- samheiti*: membrana synovialis capsulae articularis, stratum synoviale capsulae articularis
- **íslenska**: liðslíma
- samheiti*: hálahimna, hálahimna liðpoka, liðhimna

Slímmyndandi himna sem klæðir liðpoka liðamóta að innanverðu.

tendon

samheiti: sinew

- **latína**: tendo
- **íslenska**: sin
- samheiti*: vöðvasin

Bandvefsstrengur sem festir vöðva við átakstað á beini.

tuber

samheiti: tuberosity

- **latína**: tuber
- **íslenska**: hnjóskur
- samheiti*: beinhnjóskur

Upphækkun á yfirborði eða afmörkuð fyrirferð, einkum á beini.

tubercle

- **latína**: tuberculum
- **íslenska**: hnjótur

Lítill upphækkun á yfirborði eða afmörkuð fyrirferð, einkum á beini.

tuberosity

- **latína**: tuberositas
- **íslenska**: hrjóna
- samheiti*: beinhrjóna

Upphækkun eða útskögungun á yfirborði, einkum á beini.

yellow bone marrow

- **latína**: medulla ossium flava
- samheiti*: medulla ossea flava
- **íslenska**: gulmergur
- samheiti*: fitumergur

Sá vefur í mergholi beina sem samanstendur að mestu af fituvef.

Stoðkerfi höfuðs

Bein höfuðs

cranium

samheiti: skull

- **latína**: cranium
- **íslenska**: höfuðkúpa
- samheiti*: hauskúpa

Sá hluti beinagrindar sem höfuðbeinin mynda. Er oft skipt í heilakúpu og andlitskúpu.

neurocranium

samheiti: brain box, brain case

- **latína**: neurocranium
- **íslenska**: heilakúpa

Sá hluti höfuðkúpu sem umlykur heila.

viscerocranium

samheiti: facial skeleton, splanchnocranium

- **latína**: viscerocranium
- **íslenska**: andlitskúpa
- samheiti*: iðurkúpa

Sá hluti höfuðkúpu sem myndar beinagrind andlits og kjálka.

skullcap

samheiti: roof of skull

- **latína**: calvaria
- **íslenska**: kúpuhvolf

Hvelfing efst í höfuðkúpu, mynduð úr efri hlutum (skeljarhlutum) ennisbeins, hvirfilbeina og hnakkabeins.

cranial base

samheiti: basicranium

• **latína:** basis cranii

• **íslenska:** kúpbotn

samheiti: höfuðkúpbotn

Beinbotn höfuðkúpuhols, myndaður úr sáldbeini, ennisbeini, fleygbeini, gagnaugabeinum og hnakkabeini.

orbit

samheiti: orbital cavity

• **latína:** orbita

• *samheiti:* cavitas orbitalis

• **íslenska:** augntótt

Beinhellir í andlitshluta höfuðkúpu, umlykur auga. Myndaður af ennisbeini, efri kjálka, fleygbeini, tárabeini, kinnbeini, sáldbeini og gómbeini.

bony nasal cavity

• **latína:** cavitas nasi osseum

samheiti: cavitas nasalis ossea

• **íslenska:** beinaneffhol

Beinhellir í miðju andliti innan nef. Myndað af nefbeinum, sáldbeini, ennisbeini fleygbeini, gómbeinum, efri kjálka, neðri nefskel og plógbeini.

bones of cranium

samheiti: cranial bones

• **latína:** ossa cranii

samheiti: ossa cranialia

• **íslenska:** kúpubein

samheiti: höfuðkúpubein

Öll bein höfuðkúpu. Umlykja heila og mynda beinagrind andlits.

parietal bone

• **latína:** os parietale

• **íslenska:** hvirfilbein

Bein efst og hliðlægt í höfuðkúpu. Annað tveggja beina sem tengjast hvort öðru, ennisbeini, hnakkabeini, gagnaugabeini og fleygbeini með saumum.

frontal bone

• **latína:** os frontale

• **íslenska:** ennisbein

Bein í framhluta höfuðkúpu. Tengist hvirfilbeinum, nefbeinum, sáldbeini, kinnbeinum og efri kjálka með saumum.

occipital bone

• **latína:** os occipitale

• **íslenska:** hnakkabein

Bein í aftasta hluta höfuðkúpu. Tengist hvirfilbeinum, gagnaugabeinum og fleygbeinum með saumum, en leikanda (banakringlu) með liðslímulíðamótum.

sphenoid

samheiti: sphenoidal bone, sphenoid bone

• **latína:** os sphenoidale

• **íslenska:** fleygbein

Bein í botni höfuðkúpu. Tengist hnakkabeini, ennisbeini, sáldbeini, plógbeini, gagnaugabeinum, hvirfilbeinum, kinnbeinum og gómbeinum með saumum.

temporal bone

• **latína:** os temporale

• **íslenska:** gagnaugabein

Bein hliðlægt í höfuðkúpu. Tengist fleygbeini, hvirfilbeinum, hnakkabeini og kinnbeinum með saumum, en neðri kjálka með slímuliðamótum.

ethmoid

samheiti: ethmoidal bone, ethmoid bone

• **latína:** os ethmoidale

• **íslenska:** sáldbein

Bein í framhluta höfuðkúpu. Tengist fleygbeini, ennisbeini, efri kjálka, tárabeinum, gómbeinum, neðri nefskeljum og plógbeini með saumum.

inferior nasal concha

samheiti: inferior turbinated bone

• **latína:** concha nasalis inferior

• **íslenska:** neðri nefskel

Bein á hliðarvegg nefhols. Tengist sáldbeini, tárabeini, efri kjálka og gómbeini með saumum.

lacrimal bone

• **latína:** os lacrimale

• **íslenska:** tárabein

Bein miðlægt í augntótt. Tengist neðri nefskel, sáldbeini, ennisbeini og efri kjálka með saumum.

nasal bone

• **latína:** os nasale

• **íslenska:** nefbein

Tvö bein sem mynda beinagrind nef. Tengjast hvort öðru, ennisbeini, sáldbeini og efri kjálka með saumum.

vomer

• **latína:** vomer

• **íslenska:** plógur

samheiti: plógbein

Bein í nefskipt. Tengist fleygbeini, sáldbeini, efri kjálka og gómbeinum með saumum.

maxilla

samheiti: upper jaw, upper jaw bone

• **latína:** maxilla

• **íslenska:** kinnkjálki

samheiti: efri kjálki

Bein í andlitshluta höfuðkúpu. Tengist ennisbeini, sáldbeini, nefbeinum, kinnbeinum, tárabeinum, neðri nefskeljum, gómbeinum og plógbeini með saumum.

palatine bone

- **latína:** os palatinum
- **íslenska:** gómbein

Tvö bein í harða góminum milli nefhols og munnhols. Tengjast hvort öðru, efri kjálka, neðri nefskel, fleygbeini, sáldbeini og plógbeini með saumum.

zygomatic bone

- *samheiti:* cheek bone, malar bone
- **latína:** os zygomaticum
- **íslenska:** kinnbein

Bein í höfuðkúpu, hliðlægt í miðri andlitskúpu. Tengist ennisbeini, fleygbeini, gagnaugabeini og efri kjálka með saumum.

mandible

samheiti: jaw bone, lower jaw

- **latína:** mandibula
- **íslenska:** kjálki

samheiti: neðri kjálki

Bein í neðanverðu andliti. Liðtengist gagnaugabeinum með liðslímuliðamótum.

Liðamót höfuðs**joints of skull**

samheiti: cranial joints

- **latína:** juncturae cranii
- **íslenska:** liðir höfuðkúpu

samheiti: liðamót höfuðkúpu

Öll liðamót höfuðkúpu, liðslímuliðamót, brjósktengsl og saumar.

cranial sutures

- **latína:** suturae cranii
- samheiti:* suturae craniales
- **íslenska:** kúpusaumur
- samheiti:* höfuðkúpusaumur

Bandvefslíðamótin milli höfuðkúpubeina.

coronal suture

- **latína:** sutura coronalis
- **íslenska:** krúnusaumur

Beinmót í höfuðkúpu milli ennisbeins og hvirfilbeina.

sagittal suture

- **latína:** sutura sagittalis
- samheiti:* sutura interparietalis
- **íslenska:** þykktarsaumur

Beinmót í höfuðkúpu milli hvirfilbeina.

lambdoid suture

- **latína:** sutura lambdoidea
- **íslenska:** hnakkasaumur

Beinmót í höfuðkúpu milli hnakkabeins og hvirfilbeina.

occipitomastoid suture

- **latína:** sutura occipitomastoidea
- **íslenska:** hnakkabeins- og stikilssaumur

Beinmót í höfuðkúpu milli hnakkabeins og gagnaugabeins.

sphenofrontal suture

- **latína:** sutura sphenofrontalis
- **íslenska:** fleyg- og ennisbeinssaumur

Beinmót í höfuðkúpu milli ennisbeins og fleygbeins.

sphenoethmoidal suture

- **latína:** sutura sphenoethmoidalis
- **íslenska:** fleyg- og sáldbeinssaumur

Beinmót í höfuðkúpu milli fleygbeins og sáldbeins.

sphenosquamous suture

- **latína:** sutura sphenosquamosa
- **íslenska:** fleygbeins- og skeljarhlutasaumur

Beinmót í höfuðkúpu milli fleygbeins og skeljarhluta gagnaugabeins.

sphenoparietal suture

- **latína:** sutura sphenoparietalis
- **íslenska:** fleyg- og hvirfilbeinssaumur

Beinmót í höfuðkúpu milli fleygbeins og hvirfilbeins.

squamous suture

samheiti: squamoparietal suture

- **latína:** sutura squamosa
- samheiti:* sutura squamoparietalis, sutura squamosa cranii
- **íslenska:** skeljasaumur höfuðkúpu
- samheiti:* skeljasaumur hausjúpu

Beinmót í höfuðkúpu milli skeljarhluta gagnaugabeins og hvirfilbeins.

parietomastoid suture

- **latína:** sutura parietomastoidea
- **íslenska:** hvirfilbeins- og stikilssaumur

Beinmót í höfuðkúpu milli hvirfilbeins og stikils gagnaugabeins.

frontonasal suture

- **latína:** sutura frontonasalis
- **íslenska:** ennis- og nefbeinssaumur

Beinmót í höfuðkúpu milli ennisbeins og nefbeina.

frontoethmoidal suture

- **latína:** sutura frontoethmoidalis
- **íslenska:** ennis- og sáldbeinssaumur

Beinmót í höfuðkúpu milli ennisbeins og sáldbeins.

frontomaxillary suture

- **latína:** sutura frontomaxillaris
 - **íslenska:** ennisbeins- og kinnkjálkasaumur
- Beinmót í höfuðkúpu milli ennisbeins og efri kjálka.

frontolacrimal suture

- **latína:** sutura frontolacrimalis
 - **íslenska:** ennis- og tárabeinssaumur
- Beinmót í höfuðkúpu milli ennisbeins og tárabeins.

frontozygomatic suture

- **latína:** sutura frontozygomatica
 - **íslenska:** ennis- og kinnbeinssaumur
- Beinmót í höfuðkúpu milli ennisbeins og kinnbeins.

zygomaticomaxillary suture

- **latína:** sutura zygomaticomaxillaris
 - **íslenska:** kinnbeins- og kinnkjálkasaumur
- Beinmót í höfuðkúpu milli kinnbeins og efri kjálka.

ethmoidomaxillary suture

- **latína:** sutura ethmoidomaxillaris
 - **íslenska:** sáldbeins- og kinnkjálkasaumur
- Beinmót í höfuðkúpu milli sáldbeins og efri kjálka.

ethmoidolacrimal suture

- **latína:** sutura ethmoidolacrimalis
 - **íslenska:** sáld- og tárabeinssaumur
- Beinmót í höfuðkúpu milli sáldbeins og tárabeins.

sphenovomerine suture

- **latína:** sutura sphenovomerialis
 - *samheiti:* sutura sphenovomeriana
 - **íslenska:** fleygbeins- og plógssaumur
- Beinmót í höfuðkúpu milli fleygbeins og plógbeins.

sphenozygomatic suture

- **latína:** sutura sphenozygomatica
 - **íslenska:** fleyg- og kinnbeinssaumur
- Beinmót í höfuðkúpu milli fleygbeins og kinnbeins.

sphenomaxillary suture

- **latína:** sutura sphenomaxillaris
 - **íslenska:** fleygbeins- og kinnkjálkasaumur
- Beinmót í höfuðkúpu milli fleygbeins og efri kjálka.

temporozygomatic suture

- **latína:** sutura temporozygomatica
 - **íslenska:** gagnauga- og kinnbeinssaumur
 - *samheiti:* kinnbogasaumur
- Beinmót í höfuðkúpu milli gagnaugabeins og kinnbeins.

internasal suture

- **latína:** sutura internasalis
 - **íslenska:** nefbeinasaumur
- Beinmót í höfuðkúpu milli nefbeina.

nasomaxillary suture

- **latína:** sutura nasomaxillaris
 - **íslenska:** nefbeins- og kinnkjálkasaumur
- Beinmót í höfuðkúpu milli nefbeins og efri kjálka.

lacrimomaxillary suture

- **latína:** sutura lacrimomaxillaris
 - **íslenska:** tárabeins- og kinnkjálkasaumur
- Beinmót í höfuðkúpu milli tárabeins og efri kjálka.

lachrimoconchal suture

- **latína:** sutura lacrimoconchalis
 - **íslenska:** tárabeins- og nefskeljarsaumur
- Beinmót í höfuðkúpu milli tárabeins og neðri nefskeljar.

intermaxillary suture

- **latína:** sutura intermaxillaris
 - **íslenska:** kinnkjálkasaumur
- Beinmót í höfuðkúpu milli kinnkjálkabeina, þ.e. vinstri og hægri efri kjálka.

palatomaxillary suture

- **latína:** sutura palatomaxillaris
 - **íslenska:** gómbeins- og kinnkjálkasaumur
- Beinmót í höfuðkúpu milli gómbeins og efri kjálka.

palatoethmoidal suture

- **latína:** sutura palatoethmoidalis
 - **íslenska:** góm- og sáldbeinssaumur
- Beinmót í höfuðkúpu milli gómbeins og sáldbeins.

median palatine suture

- **latína:** sutura palatina mediana
 - **íslenska:** miðsaumur góms
- Beinmót í höfuðkúpu milli gómbeina.

transverse palatine suture

- **latína:** sutura palatina transversa
 - **íslenska:** þversaumur góms
- Beinmót í höfuðkúpu milli efri kjálka og gómbeina.

cranial synchondroses

- **latína:** synchondroses cranii
samheiti: synchondroses craniales
 - **íslenska:** kúpubrjósktengsl
samheiti: höfuðkúpubrjósktengsl
- Brjósikliðamót milli tiltekinna höfuðkúpubeina.

cranial synovial joints

- **latína:** articulationes cranii
samheiti: articulationes synoviales cranii
- **íslenska:** hálaliðir höfuðkúpu
Slímuliðamót milli tiltekinna beina höfuðkúpu.

temporomandibular joint

- samheiti:* jaw joint, mandibular joint
- **latína:** articulatio temporomandibularis
 - **íslenska:** kjálkaliður
samheiti: kjálkaliðamót
- Slímuliðamótin milli kjálkahöfuðs neðri kjálka og kjálkagrófar gagnaugabeins.

articular disc of temporomandibular joint

- samheiti:* temporomandibular articular disc
- **latína:** discus articularis articulationis temporomandibularis
samheiti: discus articularis temporomandibularis
 - **íslenska:** liðþófi kjálkaliðar
- Bandvefs- og brjósþófi sem skiptir kjálkalið í efri og neðri liðamót.

Vöðvar höfuðs**muscles of head**

- **latína:** musculi capitis
 - **íslenska:** höfuðvöðvar
- Vöðvar höfuðs, þ.e. andlits- og tyggingarvöðvar.

facial muscles

- samheiti:* muscles of facial expression
- **latína:** musculi faciei
samheiti: musculi faciales
 - **íslenska:** andlitsvöðvar
- Vöðvar í andliti. Hreyfa andlit og framkalla svipbrigði.

epicranius

- samheiti:* epicranial muscle, scalp muscle
- **latína:** musculus epicranius
 - **íslenska:** höfuðleðursvöðvi
- Samsettur vöðvi í höfuðleðri. Skiptist í hnakka- og ennisvöðva og gagnauga- og hvirfilvöðva. Hreyfir höfuðleður, hrukkar enni og lyftir eyrum og augabrúnum.

occipitofrontalis

- samheiti:* occipitofrontalis muscle, occipitofrontal muscle
- **latína:** musculus occipitofrontalis
 - **íslenska:** hnakka- og ennisvöðvi
- Vöðvi í höfuðleðri, hluti af höfuðleðursvöðva. Hreyfir höfuðleður, hrukkar enni og víkkar augnrifur.

epicranial aponeurosis

- samheiti:* galea aponeurotica
- **latína:** galea aponeurotica
samheiti: aponeurosis epicranialis
 - **íslenska:** sinafellshetta
- Sinafell í höfuðleðri. Tengir búka hnakka- og ennisvöðva.

temporoparietalis

- samheiti:* temporoparietalis muscle, temporoparietal muscle
- **latína:** musculus temporoparietalis
 - **íslenska:** gagnauga- og hvirfilvöðvi
- Vöðvi í höfuðleðri, hluti af höfuðleðursvöðva. Hreyfir höfuðleður og lyftir eyrum.

procerus

- samheiti:* procerus muscle
- **latína:** musculus procerus
 - **íslenska:** krangavöðvi
- Vöðvi í andliti við nefrót. Dregur augabrúnir niður og nefhúð upp.

nasalis

- samheiti:* nasalis muscle, nasal muscle
- **latína:** musculus nasalis
 - **íslenska:** nefvöðvi
- Vöðvi í andliti, hliðlægt við nef. Spannir nasa-vængi.

depressor septi nasi

- samheiti:* depressor muscle of septum, depressor septi nasi muscle
- **latína:** musculus depressor septi nasi
 - **íslenska:** fellivöðvi miðsnesis
- Vöðvi í andliti við nef. Dregur nefskipt niður, víkkar nasir.

orbicularis oculi

- samheiti:* orbicularis oculi muscle, orbicular muscle of eye
- **latína:** musculus orbicularis oculi
 - **íslenska:** hringvöðvi auga
- Vöðvi í andliti og augnlokum. Lokar augum, dregur andlitshúð að augnrifum.

corrugator supercilii

samheiti: corrugator supercilii muscle, wrinkler muscle of eyebrow

- **latína:** musculus corrugator supercilii

- **íslenska:** brúnayggglivöðvi

samheiti: yggglivöðvi augabrúna

Vöðvi í andliti, miðlægt við augabrúnir. Dregur augabrún að miðju og niður.

depressor supercilii

samheiti: depressor muscle of eyebrow, depressor supercilii muscle

- **latína:** musculus depressor supercilii

- **íslenska:** fellivöðvi augabrúnar

Vöðvi í andliti miðlægt við augabrún. Dregur augabrún niður.

auricularis anterior

samheiti: anterior auricular muscle, auricularis anterior muscle

- **latína:** musculus auricularis anterior

- **íslenska:** fremri eyravöðvi

Vöðvi í andliti við eyra. Dregur ytra eyra upp og fram.

auricularis superior

samheiti: auricularis superior muscle, superior auricular muscle

- **latína:** musculus auricularis superior

- **íslenska:** efri eyravöðvi

Vöðvi í andliti við eyra. Dregur ytra eyra upp.

auricularis posterior

samheiti: auricularis posterior muscle, posterior auricular muscle

- **latína:** musculus auricularis posterior

- **íslenska:** aftari eyravöðvi

Vöðvi í andliti við eyra. Dregur ytra eyra upp og aftur.

orbicularis oris

samheiti: orbicularis oris muscle, orbicular muscle of mouth

- **latína:** musculus orbicularis oris

samheiti: musculus sphincter oris

- **íslenska:** hringvöðvi munns

Vöðvi í andliti umhverfis munn. Lokar munn og setur stút á varir.

depressor anguli oris

samheiti: depressor anguli oris muscle

- **latína:** musculus depressor anguli oris

- **íslenska:** fellivöðvi munnviks

Vöðvi í andliti við munn. Dregur munnvik niður.

transversus menti

samheiti: transverse muscle of chin, transversus menti muscle

- **latína:** musculus transversus menti

- **íslenska:** hökuþvervöðvi

samheiti: þvervöðvi höku

Vöðvi í andliti við munn. Dregur munnvik niður.

risorius

samheiti: risorius muscle

- **latína:** musculus risorius

- **íslenska:** brosvöðvi

Vöðvi í andliti við munn. Dregur munnvik til hliðar og lengir munnrifu.

zygomaticus major

samheiti: greater zygomatic muscle, zygomaticus major muscle

- **latína:** musculus zygomaticus major

- **íslenska:** stærri kinnvöðvi

Vöðvi í andliti við munn. Dregur munnvik upp og til hliðar.

zygomaticus minor

samheiti: lesser zygomatic muscle, zygomaticus minor muscle

- **latína:** musculus zygomaticus minor

- **íslenska:** minni kinnvöðvi

Vöðvi í andliti við munn. Dregur efri vör upp og til hliðar.

levator labii superioris

samheiti: elevator muscle of upper lip, levator labii superioris muscle

- **latína:** musculus levator labii superioris

- **íslenska:** lyftivöðvi efrivarar

Vöðvi í andliti við munn. Dregur efri vör upp.

levator labii superioris alaeque nasi

samheiti: elevator muscle of upper lip and wing of nose, levator labii superioris alaeque nasi muscle

- **latína:** musculus levator labii superioris alaeque nasi

- **íslenska:** lyftivöðvi efrivarar og blæstar

samheiti: lyftivöðvi efrivarar og nasavængs

Vöðvi í andliti við nef og efri vör. Lyftir efri vör og nasavæng (blæst).

depressor labii inferioris

samheiti: depressor labii inferioris muscle, depressor muscle of lower lip

- **latína:** musculus depressor labii inferioris

- **íslenska:** fellivöðvi neðrivarar

Vöðvi í andliti við munn. Dregur neðri vör niður.

levator anguli oris

samheiti: elevator muscle of corner of mouth, levator anguli oris muscle

- **latína:** musculus levator anguli oris
- **íslenska:** lyftivöðvi munnviks

Vöðvi í andliti við munn. Lyftir munnviki.

buccinator

samheiti: buccinator muscle, cheek muscle

- **latína:** musculus buccinator
- **íslenska:** vangavöðvi

Vöðvi í andliti við munn. Spennir kinn og dregur munnvik til hliðar.

mentalis

samheiti: chin muscle, mentalis muscle

- **latína:** musculus mentalis
- **íslenska:** hökuvöðvi

Vöðvi í andliti, á höku. Lyftir neðri vör.

masticatory muscles

samheiti: muscles of mastication

- **latína:** musculi masticatorii
- **íslenska:** tyggingarvöðvar

Þeir vöðvar sem hreyfa neðri kjálka við tyggingu.

masseter

samheiti: masseter muscle

- **latína:** musculus masseter
- **íslenska:** tyggivöðvi

Vöðvi hliðlægt á höfði. Hreyfir um liðamót neðri kjálka, lyftir kjálka (og þrýstir neðri tönnum að þeim efri).

temporalis

samheiti: temporalis muscle, temporal muscle

- **latína:** musculus temporalis
- **íslenska:** gagnaugavöðvi

Vöðvi hliðlægt á höfði. Hreyfir um liðamót neðri kjálka, lyftir kjálka og dregur aftur.

lateral pterygoid muscle

samheiti: external pterygoid muscle

- **latína:** musculus pterygoideus lateralis
- **íslenska:** hliðlægur vængklakksvöðvi

Vöðvi hliðlægt á höfði. Hreyfir um liðamót neðri kjálka. Dregur kjálkahöfuð fram til að opna munn.

medial pterygoid

samheiti: internal pterygoid muscle, medial pterygoid muscle

- **latína:** musculus pterygoideus medialis
- **íslenska:** miðlægur vængklakksvöðvi

Vöðvi hliðlægt á höfði. Hreyfir um liðamót neðri kjálka. Lyftir kjálka og hreyfir til hliðar.

Stoðkerfi háls**Bein háls****hyoid bone**

- **latína:** os hyoideum

- **íslenska:** málbein

samheiti: tungubein

Bein í ofan- og framanverðum hálsi. Liðtengist ekki. Ber upptök og festur margra hálsvöðva.

Vöðvar háls**muscles of neck**

samheiti: neck muscles

- **latína:** musculi colli

samheiti: musculi cervicis

- **íslenska:** hálsvöðvar

Þeir vöðvar sem tilheyra hálsi. Annast hreyfingar háls hryggjar, höfuðs og málbeins. Hafa áhrif á hálsnúð, hálsfell, neðri kjálka, efsta rif, barkakýli og skjaldkirtil.

platysma

samheiti: platysma muscle

- **latína:** platysma

samheiti: musculus platysma

- **íslenska:** flesjuvöðvi

Vöðvi í framanverðum hálsi. Strekkir hálsnúð, dregur neðri vör og munnvik niður.

longus colli

samheiti: long muscle of neck, longus colli muscle

- **latína:** musculus longus colli

samheiti: musculus longus cervicis

- **íslenska:** langur hálsvöðvi

samheiti: langi hálsvöðvi

Vöðvi í hálsi framan hryggjar. Beygir háls hrygg fram, sveigir til hliðar og veldur hliðarsnúningi.

longus capitis

samheiti: long muscle of head, longus capitis muscle

- **latína:** musculus longus capitis

- **íslenska:** langur höfuðvöðvi

samheiti: langi höfuðvöðvi

Vöðvi í hálsi framan hryggjar. Beygir höfuð fram.

scalenus anterior

samheiti: anterior scalene

- **latína:** musculus scalenus anterior

- **íslenska:** fremri léttivöðvi

Vöðvi hliðlægt í hálsi. Lyftir fyrsta rífi.

scalenus medius

samheiti: middle scalene

- **latína:** musculus scalenus medius
- **íslenska:** mið-léttivöðvi

Vöðvi hliðlægt í hálsi. Lyftir fyrsta rífi.

scalenus posterior

samheiti: posterior scalene

- **latína:** musculus scalenus posterior
- **íslenska:** aftari léttivöðvi

Vöðvi hliðlægt í hálsi. Lyftir fyrsta rífi.

scalenus minimus

samheiti: smallest scalene muscle

- **latína:** musculus scalenus minimus
- **íslenska:** minnsti léttivöðvi

Vöðvi hliðlægt í hálsi. Lyftir fyrsta rífi. Finnst ekki hjá öllum mönnum.

sternocleidomastoid

samheiti: sternocleidomastoid muscle

- **latína:** musculus sternocleidomastoideus
- **íslenska:** höfuðvendivöðvi

samheiti: bringu-, viðbeins- og stikilsvöðvi

Vöðvi hliðlægt í hálsi. Beygir háls hrygg fram, snýr og hallar höfði til hliðar.

rectus capitis anterior

samheiti: anterior rectus capitis

- **latína:** musculus rectus capitis anterior
- **íslenska:** fremri beinn höfuðvöðvi

Vöðvi í hálsi framan hryggjar. Beygir höfuð fram um leikanda- og hnakkabeinslið.

rectus capitis lateralis

samheiti: lateral rectus capitis

- **latína:** musculus rectus capitis lateralis
- **íslenska:** hliðlægur beinn höfuðvöðvi

Vöðvi í hálsi framan hryggjar. Hallar höfði til hliðar.

rectus capitis posterior major

- **latína:** musculus rectus capitis posterior major

- **íslenska:** stærri aftari beinn höfuðvöðvi

Vöðvi í aftanverðum hálsi. Réttir höfuð upp og snýr til hliðar.

rectus capitis posterior minor

- **latína:** musculus rectus capitis posterior minor

- **íslenska:** minni aftari beinn höfuðvöðvi

Vöðvi í aftanverðum hálsi. Réttir höfuð upp.

obliquus capitis superior

samheiti: obliquus capitis superior muscle, superior oblique muscle of head

- **latína:** musculus obliquus capitis superior

- **íslenska:** efri skávöðvi höfuðs

Vöðvi í aftanverðum hálsi. Réttir höfuð upp og hallar til hliðar.

obliquus capitis inferior

samheiti: inferior oblique muscle of head

- **latína:** musculus obliquus capitis inferior

- **íslenska:** neðri skávöðvi höfuðs

Vöðvi í aftanverðum hálsi. Snýr höfði til hliðar.

digastric

samheiti: digastric muscle

- **latína:** musculus digastricus

- **íslenska:** tvíbúkavöðvi

Vöðvi í hálsi ofan málbeins. Dregur neðri kjálka niður, lyftir málbeini og dregur það aftur.

stylohyoid

samheiti: stylohyoid muscle

- **latína:** musculus stylohyoideus

- **íslenska:** stíls- og málbeinsvöðvi

Vöðvi í hálsi ofan málbeins. Lyftir málbeini og dregur það aftur.

mylohyoid

samheiti: mylohyoid muscle

- **latína:** musculus mylohyoideus

- **íslenska:** jaxla- og málbeinsvöðvi

Vöðvi í hálsi ofan málbeins. Lyftir munnbotni og spennir við kyngingu. Lyftir málbeini.

geniohyoid

samheiti: geniohyoid muscle

- **latína:** musculus geniohyoideus

- **íslenska:** höku- og málbeinsvöðvi

Vöðvi í hálsi ofan málbeins. Lyftir málbeini og dregur fram. Getur dregið neðri kjálka niður.

sternohyoid

samheiti: sternohyoid muscle

- **latína:** musculus sternohyoideus

- **íslenska:** bringu- og málbeinsvöðvi

Vöðvi í hálsi neðan málbeins. Dregur málbein niður eftir kyngingu.

omohyoid

samheiti: omohyoid muscle

- **latína:** musculus omohyoideus

- **íslenska:** herðablaðs- og málbeinsvöðvi

Vöðvi í hálsi neðan málbeins. Dregur málbein niður. Spennir hálsfell.

sternothyroid

samheiti: sternothyroid muscle

- **latína:** musculus sternothyroideus

- **íslenska:** bringubeins- og skjaldbrjósksvöðvi

Vöðvi í hálsi neðan málbeins. Dregur barkakýli niður.

thyrohyoid

samheiti: thyrohyoid muscle

- **latína:** musculus thyrohyoideus
- **íslenska:** skjaldbrjósks- og málbeinsvöðvi
Vöðvi í hálsi neðan málbeins. Dregur málbein niður. Lyftir barkakýli.

levator glandulae thyroideae

samheiti: levator glandulae thyroideae muscle

- **latína:** musculus levator glandulae thyroideae
- **íslenska:** lyftivöðvi skjaldkirtils
Vöðvi í hálsi ofan málbeins. Lyftir skjaldkirtli.

Stoðkerfi baks**Bein baks****vertebral column**

samheiti: backbone, spinal column, spine

- **latína:** columna vertebralis
- **íslenska:** hryggsúla
samheiti: hryggur
Beinagrind hryggjar, mynduð úr þrjátíu og þremur aðskildum beinum, hryggjarliðum.

vertebra

- **latína:** vertebra
- **íslenska:** hryggjarliður
samheiti: hryggliður
Eitt af þrjátíu og þremur beinum í hrygg.

cervical vertebrae

- **latína:** vertebrae cervicales
- **íslenska:** hálsliðir
samheiti: háls hryggjarliðir
Bein (7) í háls hrygg. Liðtengjast innbyrðis og það efsta við hnakkabein.

atlas

- **latína:** atlas
- **íslenska:** leikandi
samheiti: banakringla
Efst bein í háls hrygg (fyrsti hálsliður). Liðtengist hnakkabeini og öðrum hálslið.

axis

- **latína:** axis
- **íslenska:** standliður
Annað bein í háls hrygg (annar hálsliður). Liðtengist leikanda og þriðja hálslið.

vertebra prominens

samheiti: seventh cervical vertebra

- **latína:** vertebra prominens
- **íslenska:** bunguliður

samheiti: bunguháls hryggjarliður, heljarliður
Neðsta bein í háls hrygg (sjöundi hálsliður). Liðtengist sjötta hálslið og fyrsta brjóstlið.

thoracic vertebrae

- **latína:** vertebrae thoracicae
- **íslenska:** brjóstliðir
samheiti: brjóst hryggjarliðir
Bein (12) í brjóst hrygg. Liðtengjast innbyrðis og við rifin.

lumbar vertebrae

- **latína:** vertebrae lumbales
- **íslenska:** lendaliðir
samheiti: lenda hryggjarliðir
Bein (5) í lenda hrygg. Liðtengjast innbyrðis og það neðsta við spjaldbein.

sacrum

- **latína:** os sacrum
samheiti: os sacrale, vertebrae sacrales
- **íslenska:** spjaldbein
samheiti: spjald hryggjarliðir, spjaldliðir
Bein í hrygg. Myndað úr fimm samvöxnum spjaldliðum. Liðtengist neðsta lenda hryggjarlið og rófubeini.

coccyx

- **latína:** os coccygis
samheiti: coccygeal bone, coccygeal vertebrae, tail bone
- **íslenska:** rófubein
samheiti: rófuliðir
Bein neðst í hrygg. Myndað úr fjórum samvöxnum rófuhryggjarliðum. Liðtengist spjaldbeini.

Liðamót baks**vertebral joints**

- **latína:** articulationes vertebrales
samheiti: articulationes columnae vertebralis, juncturae columnae vertebralis
- **íslenska:** hryggliðamót
samheiti: hryggliðir
Öll liðamót milli hryggjarliða.

intervertebral disc

- **latína:** discus intervertebralis
samheiti: fibrocartilago intervertebralis
- **íslenska:** hryggþófi

Bandvefsplata í brjósكليðamótum milli liðbola hryggjarliða.

median atlanto-axial joint

- **latína:** articulatio atlanto-axialis mediana
 - **íslenska:** miðllægur leikanda- og standliður
samheiti: miðliður leikanda og standliðar
- Miðliðamótin milli tveggja efstu hálsliða, leikanda og standliðar.

lateral atlanto-axial joint

- **latína:** articulatio atlanto-axialis lateralis
 - **íslenska:** hliðllægur leikanda- og standliður
samheiti: hliðarliður leikanda og standliðar
- Hliðarliðamót milli tveggja efstu hálsliða, leikanda og standliðar.

atlanto-occipital joint

- **latína:** articulatio atlanto-occipitalis
 - **íslenska:** leikanda- og hnakkabeinsliður
- Liðamót milli efsta hálsliðar (leikanda) og hnakkabeins.

zygapophysial joints

- **latína:** articulationes zygapophysiales
samheiti: juncturae zygapophysiales
- **íslenska:** liðtindaliðir
samheiti: liðtindaliðamót

Liðamót milli liðtinda hryggjarliða.

lumbosacral joint

- **latína:** articulatio lumbosacralis
samheiti: junctura lumbosacralis
 - **íslenska:** lenda- og spjaldliður
- Liðamót (sambryskja) milli neðsta lendaliðar og spjaldbeins.

sacrococcygeal joint

- **latína:** articulatio sacrococcygea
 - **íslenska:** spjald- og rófubeinsliður
samheiti: spjald- og rófubeinsliðamót
- Liðamót (sambryskja) milli spjaldbeins og rófubeins.

sacro-iliac joint

- **latína:** articulatio sacroiliaca
 - **íslenska:** spjald- og mjaðmarbeinsliður
- Liðamót milli spjaldbeins og mjaðmarbeins.

Vöðvar baks

muscles of back

- *samheiti:* dorsal muscles
- **latína:** musculi dorsi
- **íslenska:** bakvöðvar

Vöðvar sem hafa upptök eða festu í baki, styðja við hrygg og annast bakhreyfingar.

trapezius

- *samheiti:* trapezius muscle
 - **latína:** musculus trapezius
 - **íslenska:** sjalvöðvi
- Vöðvi í baki. Hreyfir herðablað og höfuð.

latissimus dorsi

- *samheiti:* broadest muscle of back, latissimus dorsi muscle
 - **latína:** musculus latissimus dorsi
 - **íslenska:** breiðasti bakvöðvi
samheiti: bakbreiðavöðvi
- Vöðvi í baki. Réttir, aðfærir og snýr upphandlegg inn.

rhomboid major

- *samheiti:* greater rhomboid muscle, rhomboid major muscle
 - **latína:** musculus rhomboideus major
 - **íslenska:** stærri tigulvöðvi
samheiti: stóri tigulvöðvi
- Vöðvi í baki. Lyftir herðablaði og dregur að hrygg.

rhomboid minor

- *samheiti:* rhomboid minor muscle, smaller rhomboid muscle
 - **latína:** musculus rhomboideus minor
 - **íslenska:** minni tigulvöðvi
samheiti: litli tigulvöðvi
- Vöðvi í baki. Lyftir herðablaði og dregur að hrygg.

levator scapulae

- *samheiti:* elevator muscle of scapulae, levator scapulae muscle
 - **latína:** musculus levator scapulae
 - **íslenska:** lyftivöðvi herðablaðs
samheiti: herðablaðslyftir
- Vöðvi í baki. Lyftir herðablaði.

serratus posterior inferior

- *samheiti:* inferior posterior serratus muscle, serratus posterior inferior muscle
 - **latína:** musculus serratus posterior inferior
 - **íslenska:** neðri aftari sagarvöðvi
- Vöðvi í baki. Dregur neðstu rif (11 og 12) niður.

serratus posterior superior

- *samheiti:* serratus posterior superior muscle, superior posterior serratus muscle
 - **latína:** musculus serratus posterior superior
 - **íslenska:** efri aftari sagarvöðvi
- Vöðvi í baki. Lyftir efri rifjum (2 til 5) upp.

intertransversarii

samheiti: intertransversarii muscles, intertransverse muscles

- **latína:** musculi intertransversarii

- **íslenska:** millipvertindavöðvar

samheiti: millivöðvar þvertinda

Samheiti vöðvahópa, millipvertindavöðva háls, brjósts og lenda, sem liggja milli þvertinda hryggjarliða. Beygja hrygg til hliðar.

medial lumbar intertransversarii

samheiti: medial lumbar intertransversarii muscles, medial lumbar intertransverse muscles

- **latína:** musculi intertransversarii mediales lumborum

- **íslenska:** miðlægir millipvertindavöðvar lenda

samheiti: miðlægir millivöðvar lendaþvertinda

Vöðvar sem liggja miðlægt milli þvertinda lenda-hryggjarliða. Beygja lendahrygg til hliðar.

lateral lumbar intertransversarii

samheiti: lateral lumbar intertransversarii muscles, lateral lumbar intertransverse muscles

- **latína:** musculi intertransversarii laterales lumborum

- **íslenska:** hliðlægir millipvertindavöðvar lenda

samheiti: hliðlægir millivöðvar lendaþvertinda

Vöðvar sem liggja hliðlægt milli þvertinda lenda-hryggjarliða. Beygja lendahrygg til hliðar

thoracic intertransversarii

samheiti: thoracic intertransversarii muscles, thoracic intertransverse muscles

- **latína:** musculi intertransversarii thoracis

- **íslenska:** millipvertindavöðvar brjósts

samheiti: millivöðvar brjóstsþvertinda

Vöðvar sem liggja milli þvertinda brjósthryggjarliða. Beygja brjósthrygg til hliðar.

anterior cervical intertransversarii

samheiti: anterior cervical intertransversarii muscles, anterior cervical intertransverse muscles

- **latína:** musculi intertransversarii anteriores cervicis

samheiti: musculi intertransversarii anteriores colli

- **íslenska:** fremri millipvertindavöðvar háls

samheiti: fremri millivöðvar hálsþvertinda

Vöðvar sem liggja milli fremri hluta þvertinda háls-hryggjarliða. Beygja háls-hrygg til hliðar.

posterior cervical intertransversarii

samheiti: posterior cervical intertransversarii muscles

- **latína:** musculi intertransversarii posteriores mediales et laterales cervicis

samheiti: musculi intertransversarii posteriores mediales et laterales colli

- **íslenska:** aftari mið- og hliðlægir millipvertindavöðvar háls

samheiti: aftari mið- og hliðlægir millivöðvar hálsþvertinda

Vöðvar sem liggja milli þvertinda háls-hryggjarliða. Beygja háls-hrygg til hliðar.

erector spinae

samheiti: erector muscle of spine, erector spinae muscle

- **latína:** musculus erector spinae

- **íslenska:** réttivöðvi hryggjar

Samheiti þriggja vöðvahópa í baki, mjaðmar- og rifjavöðva, lengjuvöðva og tindavöðva, sem rétta úr hrygg.

iliocostalis

samheiti: iliocostalis muscle, iliocostal muscle

- **latína:** musculus iliocostalis

- **íslenska:** mjaðmar- og rifjavöðvi

samheiti: rifjavöðvi mjaðmar

Samheiti þriggja vöðva í baki, mjaðmar- og rifjavöðva háls, brjósts og lenda, sem rétta úr hrygg.

iliocostalis lumborum

samheiti: iliocostalis lumborum muscle

- **latína:** musculus iliocostalis lumborum

- **íslenska:** mjaðmar- og rifjavöðvi lenda

samheiti: lendahluti rifjavöðva mjaðmar

Vöðvi í baki. Réttir úr hrygg.

iliocostalis thoracis

samheiti: iliocostalis thoracis muscle

- **latína:** musculus iliocostalis thoracis

- **íslenska:** mjaðmar- og rifjavöðvi brjósts

samheiti: brjósthluti rifjavöðva mjaðmar

Vöðvi í baki. Réttir úr hrygg.

iliocostalis cervicis

samheiti: cervical iliocostal muscle, iliocostalis cervicis muscle

- **latína:** musculus iliocostalis cervicis

- **íslenska:** mjaðmar- og rifjavöðvi háls

samheiti: háslhluti rifjavöðva mjaðmar

Vöðvi í baki. Réttir úr hrygg.

longissimus

samheiti: longissimus muscle

- **latína:** musculus longissimus

- **íslenska:** lengjuvöðvi

Samheiti þriggja vöðva í baki, lengjuvöðva höfuðs, háls og brjóst, sem rétta úr hrygg.

longissimus thoracis

samheiti: longissimus thoracis muscle, thoracic longissimus muscle

• **latína:** musculus longissimus thoracis

• **íslenska:** lengjuvöðvi brjóst

Vöðvi í baki. Réttir úr hrygg.

longissimus cervicis

samheiti: cervical longissimus muscle, longissimus cervicis muscle

• **latína:** musculus longissimus cervicis

• **íslenska:** lengjuvöðvi háls

Vöðvi í baki. Réttir úr hrygg.

longissimus capitis

samheiti: longissimus capitis muscle

• **latína:** musculus longissimus capitis

• **íslenska:** lengjuvöðvi höfuðs

Vöðvi í baki. Réttir úr háls hrygg, dregur höfuð aftur og til hliðar.

spinalis

samheiti: spinalis muscle, spinal muscle

• **latína:** musculus spinalis

• **íslenska:** tindavöðvi

samheiti: hryggtindavöðvi

Samheiti þriggja vöðva í baki, tindavöðva höfuðs, brjóst og baks, sem rétta úr hrygg.

spinalis thoracis

samheiti: spinalis thoracis muscle, spinal muscle of thorax

• **latína:** musculus spinalis thoracis

• **íslenska:** tindavöðvi brjóst

samheiti: hryggtindavöðvi brjóst

Vöðvi í baki. Réttir úr hrygg.

spinalis cervicis

samheiti: spinalis cervicis muscle, spinal muscle of neck

• **latína:** musculus spinalis cervicis

samheiti: musculus spinalis colli

• **íslenska:** tindavöðvi háls

samheiti: hryggtindavöðvi háls

Vöðvi í baki. Réttir úr háls hrygg.

spinalis capitis

samheiti: spinalis capitis muscle, spinal muscle of head

• **latína:** musculus spinalis capitis

• **íslenska:** tindavöðvi höfuðs

samheiti: hryggtindavöðvi höfuðs

Vöðvi í baki. Réttir úr háls hrygg.

splenius capitis

samheiti: splenius capitis muscle, splenius muscle of head

• **latína:** musculus splenius capitis

• **íslenska:** höfuðfeðmingsvöðvi

Vöðvi í baki. Réttir úr háls hrygg og snýr höfði.

splenius cervicis

samheiti: splenius cervicis muscle, splenius muscle of neck

• **latína:** musculus splenius cervicis

• **íslenska:** hálsfeðmingsvöðvi

Vöðvi í baki. Réttir úr háls hrygg og snýr höfði.

multifidi

samheiti: multifidi muscles

• **latína:** musculi multifidi

samheiti: musculi multifidi spinae

• **íslenska:** margklofavöðvar

Vöðvar í baki. Réttir úr hrygg og snúa til hliðar.

semispinalis

samheiti: semispinalis muscle, semispinal muscle

• **latína:** musculus semispinalis

• **íslenska:** hálf tindavöðvi

Samheiti þriggja vöðva í baki, hálf tindavöðva höfuðs, háls og brjóst. Réttir úr og snúa hrygg.

semispinalis thoracis

samheiti: semispinalis thoracis muscle, semispinal muscle of thorax

• **latína:** musculus semispinalis thoracis

• **íslenska:** hálf tindavöðvi brjóst

Vöðvi í baki. Réttir úr og snýr brjósthrygg.

semispinalis cervicis

samheiti: semispinalis cervicis muscle, semispinal muscle of neck

• **latína:** musculus semispinalis cervicis

samheiti: musculus semispinalis colli

• **íslenska:** hálf tindavöðvi háls

Vöðvi í baki. Réttir úr og snýr háls hrygg.

semispinalis capitis

samheiti: semispinalis capitis muscle, semispinal muscle of head

• **latína:** musculus semispinalis capitis

• **íslenska:** hálf tindavöðvi höfuðs

Vöðvi í baki. Snýr höfði og réttir úr hálsi.

rotatores

samheiti: rotatores muscles

• **latína:** musculi rotatores

samheiti: musculi rotatores spinae

• **íslenska:** hrygghverfivöðvar

Samheiti þriggja vöðvahópa í baki, hrygghverfi-

vöðva háls, brjóst og lenda. Snúa og rétta úr hrygg.

rotatores lumborum

samheiti: rotatores lumborum muscles

- **latína:** musculi rotatores lumborum
 - **íslenska:** hrygghverfivöðvar lenda
- Vöðvar í lendahrygg. Snúa til hliðar og rétta úr lendahrygg.

rotatores thoracis

samheiti: rotatores thoracis muscles

- **latína:** musculi rotatores thoracis
 - **íslenska:** hrygghverfivöðvar brjósts
- Vöðvar í brjósthrygg. Snúa til hliðar og rétta úr brjósthrygg.

rotatores cervicis

samheiti: rotatores cervicis muscles

- **latína:** musculi rotatores cervicis
 - **íslenska:** hrygghverfivöðvar háls
- Vöðvar í háls hrygg. Snúa til hliðar og rétta úr háls hrygg.

interspinales

samheiti: interspinales muscles, interspinal muscles

- **latína:** musculi interspinales
- **íslenska:** millitindavöðvar

samheiti: millivöðvar hrygg tinda

Samheiti þriggja vöðvahópa, millitindavöðva háls, brjósts og lenda, sem liggja milli hrygg tinda aðlægra hryggjarliða.

interspinales lumborum

samheiti: interspinales lumborum muscles, lumbar interspinal muscles

- **latína:** musculi interspinales lumborum
- **íslenska:** millitindavöðvar lenda

samheiti: millivöðvar lendahrygg tinda

Vöðvar sem liggja milli hrygg tinda aðlægra lenda hryggjarliða. Rétt úr lendahrygg.

interspinales thoracis

samheiti: interspinales thoracis muscles, thoracic interspinal muscles

- **latína:** musculi interspinales thoracis
- **íslenska:** millitindavöðvar brjósts

samheiti: millivöðvar brjóst hrygg tinda

Vöðvar sem liggja milli hrygg tinda aðlægra brjóst hryggjarliða. Rétt úr brjóst hrygg.

interspinales cervicis

samheiti: cervical interspinal muscles, interspinales cervicis muscles

- **latína:** musculi interspinales cervicis
- **íslenska:** millitindavöðvar háls

samheiti: millivöðvar háls hrygg tinda
Vöðvar sem liggja milli hrygg tinda aðlægra háls hryggjarliða. Rétt úr háls hrygg.

Stoðkerfi brjósts

Bein brjósts

thoracic skeleton

samheiti: thoracic cage

- **latína:** skeleton thoracis

samheiti: compages thoracis, skeleton thoracicum

- **íslenska:** brjóstgrind

Sá hluti beinagrindar sem umlykur brjósthol, þ.e. hryggjarliðir, rif, geislungar og bringubein.

bones of thorax

- **latína:** ossa thoracis
- **íslenska:** brjóstgrindarbein

Öll þau bein sem teljast til brjóstgrindar.

ribs

- **latína:** costae [I-XII]
- **íslenska:** rif

samheiti: rifbein

Hliðlæg bein í brjóstgrind, tólf hvorum megin (rif 1-12).

costal cartilage

samheiti: costicartilage

- **latína:** cartilago costalis
- **íslenska:** geislungur

Brjósk á framenda rifs, sem tengir rif við bringubein (rif 1-7), við næsta geislung (rif 8-10) eða er án fremri tengingar (rif 11-12).

true ribs

samheiti: vertebrosteral ribs

- **latína:** costae verae [I-VII]
- **íslenska:** heilrif

Efstu sjö rifbeinin (rif 1-7), þau sem liðtengjast bæði hryggjarliðum og bringubeini.

false ribs

- **latína:** costae spuriae [VIII-XII]
- **íslenska:** skammrif

Fimm neðstu rifin (rif 8-12), þau sem tengjast bringubeini óbeint.

floating ribs

samheiti: vertebral ribs

- **latína:** costae fluitantes [XI-XII]
- *samheiti:* costae fluctuantes

- **íslenska:** lausarif

Tvö neðstu rifbeinin (rif 11-12), þau sem hvorki tengjast bringubeini né öðrum rifbeinum.

rib

- **latína:** costa

samheiti: os costale

- **íslenska:** rifbein

samheiti: rif

Bein hliðlægt í brjóstgrind.

cervical rib

- **latína:** costa cervicalis

samheiti: costa colli

- **íslenska:** hálsrif

Aukarifbein sem stundum finnst í hálsi. Tengist neðsta háls hryggjarlið.

first rib

- **latína:** costa prima

- **íslenska:** fyrsta rif

samheiti: fyrsta rifbein

Efsta rifbeinið. Liðtengist efsta brjósthryggjarlið og bringubeini.

second rib

- **latína:** costa secunda

- **íslenska:** annað rif

samheiti: annað rifbein

Næstefsta rifbeinið. Liðtengist öðrum brjósthryggjarlið og bringubeini.

lumbar rib

- **latína:** costa lumbalis

- **íslenska:** lendarif

Aukarif sem stundum finnst og liðtengist efsta lendarhryggjarlið.

sternum

samheiti: breastbone

- **latína:** sternum

- **íslenska:** bringubein

Bein í miðju brjóstgrindar að framanverðu. Liðtengist sjö efstu rifjum.

Liðamót brjósts

joints of thorax

samheiti: thoracic joints

- **latína:** juncturae thoracis

- **íslenska:** brjóstgrindarliðir

samheiti: brjóstgrindarliðamót

Öll liðamót milli beina í brjóstgrind.

synchondroses of thorax

- **latína:** synchondroses thoracis

- **íslenska:** brjóstgrindarbrjósktengsl

samheiti: brjósktengsl brjóstgrindar

Öll brjósktengsl milli þeirra beina sem tilheyra brjóstgrind.

synchondroses of sternum

- **latína:** synchondroses sternales

- **íslenska:** bringubeinsbrjósktengsl

samheiti: bringubeinsbrjóskliður

Liðamót (brjósktengsl) milli einstakra hluta bringubeins.

synchondrosis of first rib

- **latína:** synchondrosis sternocostalis costae primae

samheiti: synchondrosis costae primae

- **íslenska:** bringubeins- og geislungsbrjósktengsl fyrsta rifs

samheiti: bringubeinsbrjósktengsl fyrsta rifs

Brjósktengsl fyrsta rifs og bringubeins.

costochondral joints

samheiti: chondrocostal joints, costochondral junctions

- **latína:** articulationes costochondrales

- **íslenska:** rifja- og geislungaliðir

Brjósktengsl milli enda rifbeina og tilsvareandi geislunga (rif 1-12).

synovial joints of thorax

- **latína:** articulationes thoracis

- **íslenska:** brjóstgrindarslímuliðir

Öll liðslímuliðamót milli beina eða geislunga brjóstgrindar.

costovertebral joints

- **latína:** articulationes costovertebrales

- **íslenska:** rifja- og hryggjarliðir

Liðamótin milli rifbeina og hryggjarliða, þ.e. rifhöfuðsliðir og rifs- og þvertindslíðir.

joint of head of rib

- **latína:** articulatio capitis costae

samheiti: articulatio capitis costalis

- **íslenska:** rífhöfuðsliður

samheiti: rífhöfuðsliðamót

Liðamót milli rífhöfuðs og liðbols hryggjarliðar.

costotransverse joint

samheiti: joint of tubercle of rib

- **latína:** articulatio costotransversaria

- **íslenska:** rifs- og þvertindslíður

samheiti: rífhnjóts- og þvertindslíður

Liðamót milli rifbeinshnjóts og þvertinds hryggjarliðar (rif 1-10).

sternocostal joints

samheiti: costosternal articulations, costosternal joints

- **latína:** articulationes sternocostales
- **íslenska:** bringubeins- og geislungaliðir

Liðamót milli bringubeins og geislunga (rif 1-7).

interchondral joints

- **latína:** articulationes interchondrales
- **íslenska:** milligeislungaliðir

samheiti: milligeislungaliðamót

Liðamót milli aðlægra geislunga (rif 5-10).

Vöðvar brjósts**muscles of thorax**

samheiti: thoracic muscles, thorax muscles

- **latína:** musculi thoracis
- **íslenska:** brjóstvöðvar

Allir þeir vöðvar sem tilheyra brjóstgrind. Annast öndunarhreyfingar og taka þátt í að hreyfa hryggsúlu. Sumir hreyfa upphandlegg og herðablað.

sternalis

samheiti: sternalis muscle, sternal muscle

- **latína:** musculus sternalis
- **íslenska:** bringubeinsvöðvi

Vöðvi framan á brjóstgrind. Finnst ekki hjá öllum mönnum.

pectoralis major

samheiti: greater pectoral muscle, pectoralis major muscle

- **latína:** musculus pectoralis major
- **íslenska:** stærri bringuvöðvi

samheiti: stóri bringuvöðvi

Vöðvi framan á brjóstgrind. Aðfærir upphandlegg og beygir um axlarlið. Snýr upphandlegg inn.

pectoralis minor

samheiti: pectoralis minor muscle, smaller pectoral muscle

- **latína:** musculus pectoralis minor
- **íslenska:** minni bringuvöðvi

samheiti: litli bringuvöðvi

Vöðvi framan á brjóstgrind. Dregur herðablað til hliðar og niður.

subclavius

samheiti: subclavian muscle, subclavius muscle

- **latína:** musculus subclavius
- **íslenska:** neðanviðbeinsvöðvi

Vöðvi framan á brjóstgrind neðan viðbeins. Dregur viðbein niður. Lyftir fyrsta rífi.

serratus anterior

samheiti: anterior serratus muscle, serratus anterior muscle

- **latína:** musculus serratus anterior
- **íslenska:** fremri sagarvöðvi

Vöðvi hliðlægt á brjóstgrind. Dregur herðablað til hliðar og snýr því. Heldur herðablaði að brjóstgrind.

levatores costarum

samheiti: elevator muscles of ribs, levatores costarum muscles

- **latína:** musculi levatores costarum
- **íslenska:** rifjalyftivöðvar

samheiti: lyftivöðvar rifja

Vöðvar á afturhluta brjóstgrindar. Lyfta rifbeinum og hafa áhrif á hreyfingar hryggsúlu.

levatores costarum longi

samheiti: levatores costarum longi muscles, long levatores costarum muscles

- **latína:** musculi levatores costarum longi
- **íslenska:** langir rifjalyftivöðvar

samheiti: lengri rifjalyftivöðvar

Vöðvar neðarlega á afturhluta brjóstgrindar. Lyfta rifjum.

levatores costarum breves

samheiti: levatores costarum breves muscles, short levatores costarum muscles

- **latína:** musculi levatores costarum breves
- **íslenska:** stuttir rifjalyftivöðvar

samheiti: styttri rifjalyftivöðvar

Vöðvar á afturhluta brjóstgrindar. Lyfta rifjum.

external intercostal muscles

- **latína:** musculi intercostales externi

- **íslenska:** ytri millirifjavöðvar

samheiti: ystu millirifjavöðvar

Vöðvar grunnlægt í millirifjabilum. Taka þátt í öndunarhreyfingum rifja.

internal intercostal muscles

- **latína:** musculi intercostales interni

- **íslenska:** innri millirifjavöðvar

Vöðvar miðlægt í millirifjabilum. Taka þátt í öndunarhreyfingum rifja.

innermost intercostal muscles

- **latína:** musculi intercostales intimi

- **íslenska:** innstu millirifjavöðvar

Vöðvar djúplægt í millirifjabilum. Taka þátt í öndunarhreyfingum rifja.

subcostales

samheiti: infracostales, subcostales muscles, subcostal muscles

- **latína:** musculi subcostales
samheiti: musculi infracostales

• **íslenska:** neðanrifjavöðvar
Vöðvar aftan á brjóstgrind neðarlega, innan rifbeina. Draga rifbein niður.

transversus thoracis

samheiti: transverse muscle of thorax, transversus thoracis muscle

- **latína:** musculus transversus thoracis
- **íslenska:** brjóstþvervöðvi
samheiti: brjóstþvervöðvi

Vöðvi framan og innan á brjóstgrind. Dregur rifbein niður.

diaphragm

samheiti: thoracic diaphragm

- **latína:** diaphragma
samheiti: diaphragma thoraco-abdominale
- **íslenska:** þind

Vöðvi (vöðvaþynna) sem aðskilur brjósthol og kviðarhol. Meginvöðvi inn- og útöndunar.

Stoðkerfi kviðar

Vöðvar kviðar

muscles of abdomen

samheiti: abdominal muscles

- **latína:** musculi abdominis
- **íslenska:** kviðvöðvar

Allir vöðvar kviðveggjar. Hreyfa brjóstgrind, mjaðmagrind og hrygg. Viðhalda líkamsstöðu og verja kviðarholslíffæri.

rectus abdominis

samheiti: rectus abdominis muscle, rectus muscle of abdomen

- **latína:** musculus rectus abdominis
- **íslenska:** beinn kviðvöðvi
samheiti: beini kviðvöðvi

Vöðvi í framanverðum kviðvegg. Spennir kviðvegg, dregur brjóstgrind að mjaðmagrind og beygir lendahrygg.

pyramidalis

samheiti: pyramidal muscle

- **latína:** musculus pyramidalis
- **íslenska:** strýtuvöðvi

Vöðvi í framan- og neðanverðum kviðvegg. Spennir hvítalínu (linea alba).

external oblique

samheiti: abdominal external oblique muscle, external oblique muscle

- **latína:** musculus obliquus externus abdominis
- **íslenska:** ytri skávöðvi kviðar

Vöðvi hliðlægt í kviðvegg. Spennir kviðvegg, dregur brjóstgrind niður og tekur þátt í hreyfingum hryggsúlu.

internal oblique

samheiti: abdominal internal oblique muscle, internal oblique muscle

- **latína:** musculus obliquus internus abdominis
- **íslenska:** innri skávöðvi kviðar

Vöðvi hliðlægt í kviðvegg. Spennir kviðvegg, dregur brjóstgrind niður og tekur þátt í hreyfingum hryggsúlu.

transversus abdominis

samheiti: transverse abdominal muscle, transversus abdominis muscle

- **latína:** musculus transversus abdominis
- **íslenska:** kviðarþvervöðvi
samheiti: þvervöðvi kviðar

Vöðvi hliðlægt í kviðvegg. Spennir kviðvegg og tekur þátt í hreyfingum hryggsúlu.

quadratus lumborum

samheiti: lumbar quadrate muscle, quadratus lumborum muscle

- **latína:** musculus quadratus lumborum
- **íslenska:** ferhrymuvöðvi lenda

Vöðvi í aftanverðum kviðvegg. Dregur niður og festir neðsta rif. Sveigir lendahrygg til hliðar.

Stoðkerfi grindarbotns

Vöðvar grindarbotns

pelvic diaphragm

samheiti: pelvic floor

- **latína:** diaphragma pelvis
samheiti: diaphragma pelvicum
- **íslenska:** grindarþind
samheiti: grindarbotn

Þeir vöðvar og fell sem loka grindarholi að neðan og mynda grindarbotn. Styðja við líffæri grindarhols og tryggja þvag- og saurheldni.

muscles of pelvic floor

- **latína:** musculi diaphragmatis pelvis
- **íslenska:** grindarþindarvöðvar
samheiti: grindarbotnsvöðvar

Þeir vöðvar sem taka þátt í að mynda grindarþind.

levator ani

samheiti: elevator muscle of anus, levator ani muscle

- **latína:** musculus levator ani
- **íslenska:** lyftivöðvi endaparms

samheiti: lyftivöðvi bakraufar

Vöðvi í grindarþind. Spennir grindarþind, lyftir endaparmsgöngum og styður við grindarholslíffæri.

pubococcygeus

samheiti: pubococcygeal muscle, pubococcygeus muscle

- **latína:** musculus pubococcygeus
- **íslenska:** klyfta- og rófuðvi

Vöðvi í grindarþind. Styður við grindarholslíffæri og viðheldur grindarholsprýstingi.

puborectalis

samheiti: puborectalis muscle, puborectal muscle

- **latína:** musculus puborectalis
- **íslenska:** klyfta- og endaparmsvöðvi

Vöðvi í grindarþind. Hefur áhrif á saurheldni.

iliococcygeus

samheiti: iliococcygeal muscle, iliococcygeus muscle

- **latína:** musculus iliococcygeus
- **íslenska:** mjaðmar- og rófuðvi

Vöðvi í grindarþind. Styður við grindarholslíffæri og viðheldur grindarþrýstingi.

ischiococcygeus

samheiti: coccygeal muscle, coccygeus, coccygeus muscle, ischiococcygeus muscle

- **latína:** musculus ischiococcygeus
- **íslenska:** rófuðvi

samheiti: musculus coccygeus

Vöðvi í grindarþind. Styður við grindarholslíffæri og viðheldur grindarþrýstingi.

external anal sphincter

samheiti: external anal sphincter muscle, external sphincter muscle of anus

- **latína:** musculus sphincter ani externus
- **íslenska:** ytri þrengivöðvi endaparmsganga

samheiti: ytri þrengivöðvi bakraufar

Vöðvi í grindarþind. Hringvöðvi sem þrengir og heldur endaparmsopi lokuðu. Spennir grindarbotn.

Stoðkerfi efri útlims

Bein efri útlims

bones of pectoral girdle

samheiti: bones of shoulder girdle

- **latína:** ossa cinguli pectoralis
- **íslenska:** axlargrind

samheiti: ossa cinguli membri superioris

- **íslenska:** axlarbeinagrind

Öll bein í beinagrind axlar.

clavicle

samheiti: clavícula, collar bone

- **latína:** clavícula
- **íslenska:** viðbein

Bein í axlargrind. Liðtengist bringubeini og herðablaði.

scapula

samheiti: shoulder blade

- **latína:** scapula
- **íslenska:** herðablað

Bein í axlargrind. Liðtengist viðbeini og upparmslegg.

bones of upper limb

- **latína:** ossa membri superioris
- **íslenska:** bein efri útlims

Öll bein í efri útlím.

humerus

samheiti: arm bone

- **latína:** humerus
- **íslenska:** upparmsleggur

samheiti: upphandleggsbein

Bein í upphandlegg. Liðtengist herðablaði, sveif og öln.

radius

samheiti: radial bone

- **latína:** radius
- **íslenska:** sveif

samheiti: hverfileggur, geislabein

Bein í framhandlegg. Liðtengist öln og úlílið.

ulna

samheiti: elbow bone, ulnar bone

- **latína:** ulna
- **íslenska:** öln

samheiti: ölnbogabein

Bein í framhandlegg. Liðtengist upparmslegg og sveif.

carpal bones*samheiti:* carpals

- **latína:** ossa carpi

samheiti: ossa carpalia

- **íslenska:** úlnliðsbein

Öll bein í úlnlið.

scaphoid*samheiti:* scaphoid bone

- **latína:** os scaphoideum

- **íslenska:** nökkvabein

Bein í úlnlið. Liðtengist sveif, mánabeini, kollbeini, geirstúfsbeini og geirstúflingsbeini.

lunate*samheiti:* lunate bone, semilunar bone

- **latína:** os lunatum

- **íslenska:** mánabein

Bein í úlnlið. Liðtengist sveif, nökkvabeini, strýtubeini, kollbeini og krókbeini.

triquetrum*samheiti:* triquetral bone

- **latína:** os triquetrum

- **íslenska:** strýtubein

samheiti: þríhyrnubein

Bein í úlnlið. Liðtengist mánabeini, baunarbeini og krókbeini.

pisiform*samheiti:* lentiform bone, pisiform bone

- **latína:** os pisiforme

- **íslenska:** baunarbein

Bein í úlnlið. Liðtengist aðeins strýtubeini.

trapezium*samheiti:* greater multangular bone

- **latína:** os trapezium

- **íslenska:** geirstúfsbein

Bein í úlnlið. Liðtengist nökkvabeini og geirstúflingsbeini.

trapezoid*samheiti:* lesser multangular bone, trapezoid bone

- **latína:** os trapezoideum

- **íslenska:** geirstúflingsbein

Bein í úlnlið. Liðtengist nökkvabeini, kollbeini og öðru miðhandarbeini.

capitate*samheiti:* capitate bone

- **latína:** os capitatum

- **íslenska:** kollbein

Bein í úlnlið. Liðtengist nökkvabeini, mánabeini, geirstúflingsbeini og krókbeini.

hamate*samheiti:* hamate bone, unciform bone

- **latína:** os hamatum

- **íslenska:** krókbein

Bein í úlnlið. Liðtengist strýtubeini, mánabeini og fjórða og fimmta miðhandarbeini.

bones of hand

- **latína:** ossa manus

- **íslenska:** handarbein

Öll bein í hönd neðan við úlnlið.

metacarpals*samheiti:* metacarpal bones

- **latína:** ossa metacarpi

samheiti: ossa metacarpalia

- **íslenska:** miðhandarbein

samheiti: hnúaleggir

Öll bein í miðhönd. Liðtengjast úlnliðsbeinum og nærkjúkum.

phalanges*samheiti:* finger bones, phalanges of fingers

- **latína:** ossa digitorum manus

samheiti: phalanges digitorum manus

- **íslenska:** fingurkjúkur

samheiti: fingurkjúkubein

Öll bein í fingrum. Liðtengjast ýmist miðhandarbeinum eða innbyrðis.

phalanx bone*samheiti:* phalangeal bone

- **latína:** phalanx

- **íslenska:** kjúka

samheiti: köggull

Bein í fingri eða tá. Liðtengist næstu kjúku eða miðhandarbeini.

proximal phalanx*samheiti:* proximal phalanx of finger

- **latína:** phalanx proximalis digitorum manus

- **íslenska:** nærkjúka fingurs

Bein efst í fingri. Liðtengist miðhandarbeini og miðkjúku.

middle phalanx*samheiti:* middle phalanx of finger

- **latína:** phalanx media digitorum manus

- **íslenska:** miðkjúka fingurs

Bein í miðjum fingri. Liðtengist nærkjúku og fjarkjúku.

distal phalanx*samheiti:* distal phalanx of finger

- **latína:** phalanx distalis digitorum manus

- **íslenska:** fjarkjúka fingurs

Bein fjærst (yst) í fingri. Liðtengist miðkjúku.

Liðamót efri útlims**joints of pectoral girdle**

samheiti: joints of shoulder girdle

- **latína:** articulationes cinguli pectoralis
 - **íslenska:** axlargrindarliðir
- Öll liðamót beina axlargrindar.

acromioclavicular joint

- **latína:** articulatio acromioclavicularis
 - **íslenska:** axlarhyrnu- og viðbeinsliður
- Liðamót milli axlarhyrnu herðablaðs og viðbeins.

sternoclavicular joint

- **latína:** articulatio sternoclavicularis
 - **íslenska:** bringu- og viðbeinsliður
- Liðamót milli bringubeins og viðbeins.

joints of upper limb

- **latína:** articulationes membri superioris
 - **íslenska:** liðir efri útlims
- Öll liðamót efri útlims.

glenohumeral joint

samheiti: shoulder joint

- **latína:** articulatio humeri
 - samheiti:* articulatio glenohumeralis
 - **íslenska:** axlarliður
- Liðamót milli upparmsleggs og herðablaðs.

elbow joint

- **latína:** articulatio cubiti
 - samheiti:* articulatio cubitalis
 - **íslenska:** olnbogaliður
- Liðamót milli upparmsleggs, ölnar og sveifar.

humeroulnar joint

- **latína:** articulatio humeroulnaris
 - **íslenska:** upparmsleggjar- og ölnarliður
- Liðamót milli upparmsleggjar og ölnar í olnboga.

humeroradial joint

- **latína:** articulatio humeroradialis
 - **íslenska:** upparmsleggjar- og sveifarliður
- Liðamót milli upparmsleggs og sveifar í olnboga.

proximal radio-ulnar joint

- **latína:** articulatio radio-ulnaris proximalis
 - **íslenska:** nærliður sveifar og ölnar
- Liðamót milli nærhluta sveifar og ölnar.

distal radio-ulnar joint

- **latína:** articulatio radio-ulnaris distalis
 - **íslenska:** fjarliður sveifar og ölnar
- Liðamót milli fjarhluta sveifar og ölnar.

wrist joint

- **latína:** articulatio radiocarpalis
- **íslenska:** sveifar- og úlnliðsliður

Liðamót milli sveifar og úlnliðsbeina.

carpal joints

samheiti: intercarpal joints

- **latína:** articulationes carpi
 - samheiti:* articulationes intercarpales
 - **íslenska:** úlnliðsbeinaliðir
 - samheiti:* úlbliðsliðir
- Öll liðamót milli úlnliðsbeina innbyrðis.

midcarpal joint

- **latína:** articulatio mediocarpalis
 - **íslenska:** úlnliðsmiðliður
- Liðamót milli efri og neðri úlnliðsbeina.

joints of hand

samheiti: articulations of hand

- **latína:** articulationes manus
 - **íslenska:** handarliðir
 - samheiti:* handarliðamót
- Öll liðamót handar.

carpometacarpal joints

- **latína:** articulationes carpometacarpales
 - **íslenska:** úlnliðs- og miðhandarliðir
- Öll liðamót milli úlnliðsbeina og miðhandarbeina.

intermetacarpal joints

- **latína:** articulationes intermetacarpales
 - **íslenska:** miðhandarliðir
- Öll liðamót milli miðhandarbeina innbyrðis.

metacarpophalangeal joints

- **latína:** articulationes metacarpophalangeae
 - samheiti:* articulationes metacarpophalangeales
 - **íslenska:** hnúaliðir
- Öll liðamót milli miðhandarbeina og fingurbeina (nærkjúkna).

interphalangeal joints of hand

- **latína:** articulationes interphalangeae manus
 - samheiti:* articulationes interphalangeales manus
 - **íslenska:** fingurliðir
 - samheiti:* kjúkuliðir
- Öll liðamót milli fingurbeina (kjúkna).

Vöðvar efri útlims**anterior compartment of arm**

samheiti: flexor compartment of arm

- **latína:** compartimentum brachii anterioris
 - samheiti:* compartimentum brachii flexorum
 - **íslenska:** framhólf upphandleggs
- Rými í framhluta upphandleggs. Inniheldur beygivöðva.

posterior compartment of arm

samheiti: extensor compartment of arm

- **latína:** compartimentum brachii posterius
samheiti: compartimentum brachii extensorum
 - **íslenska:** afturhólf upphandleggs
- Rými í afturhluta upphandleggs. Inniheldur rétti-vöðva.

anterior compartment of forearm

samheiti: flexor compartment of forearm

- **latína:** compartimentum antebrachii anterius
samheiti: compartimentum antabrachii flexorum
 - **íslenska:** framhólf framhandleggs
- Rými í framhluta framhandleggs. Inniheldur beygivöðva.

posterior compartment of forearm

samheiti: extensor compartment of forearm

- **latína:** compartimentum antebrachii posterius
samheiti: compartimentum antebrachii extensorum
 - **íslenska:** afturhólf framhandleggs
- Rými í afturhluta framhandleggs. Inniheldur rétti-vöðva.

muscles of shoulder girdle

- **latína:** musculi cinguli pectoralis
- **íslenska:** axlarvöðvar

Allir vöðvar sem tilheyra axlargrind.

deltoid

samheiti: deltoid muscle, shoulder muscle

- **latína:** musculus deltoideus
- **íslenska:** axlarvöðvi

Vöðvi í öxl. Fráfærir upphandlegg, beygir og réttir um axlarlið.

supraspinatus

samheiti: supraspinatus muscle, supraspinous muscle

- **latína:** musculus supraspinatus
- **íslenska:** ofannibbuvöðvi

Vöðvi við herðablað. Fráfærir upphandlegg um axlarlið.

infraspinatus

samheiti: infraspinatus muscle, infraspinous muscle

- **latína:** musculus infraspinatus
- **íslenska:** neðannibbuvöðvi

Vöðvi við herðablað. Snýr upphandlegg út um axlarlið.

teres minor

samheiti: teres minor muscle

- **latína:** musculus teres minor

- **íslenska:** minni sívalningsvöðvi

Vöðvi við herðablað. Snýr upphandlegg út um axlarlið.

teres major

samheiti: teres major muscle

- **latína:** musculus teres major
- **íslenska:** stærri sívalningsvöðvi

Vöðvi við herðablað. Snýr upphandlegg út og aðfærir um axlarlið.

subscapularis

samheiti: subscapularis muscle, subscapular muscle

- **latína:** musculus subscapularis
- **íslenska:** herðablaðsgrófarvöðvi

Vöðvi við herðablað. Snýr upphandlegg inn um axlarlið.

muscles of upper arm

- **latína:** musculi brachii
- **íslenska:** vöðvar upphandleggs

Allir vöðvar í upphandlegg.

biceps brachii

samheiti: biceps brachii muscle, biceps muscle of arm

- **latína:** musculus biceps brachii
- **íslenska:** tvíhöfðavöðvi upparms

samheiti: tvíhöfði upparms

Vöðvi í framhólfi upphandleggs. Beygir um axlarlið, beygir um olnbogalið og snýr framhandlegg inn.

coracobrachialis

samheiti: coracobrachialis muscle, coracobrachial muscle

- **latína:** musculus coracobrachialis
- **íslenska:** krummaklakks- og upparmsvöðvi

Vöðvi í framhólfi upphandleggs. Beygir um axlarlið og aðfærir upphandlegg.

brachialis

samheiti: brachialis muscle, brachial muscle

- **latína:** musculus brachialis
- **íslenska:** upparmsvöðvi

Vöðvi í framhólfi upphandleggs. Beygir handlegg um olnbogalið.

triceps brachii

samheiti: triceps brachii muscle, triceps muscle of the arm

- **latína:** musculus triceps brachii
- **íslenska:** þríhöfðavöðvi upparms

samheiti: þríhöfði upparms

Vöðvi í afturhólfi upphandleggs. Réttir úr handlegg um olnbogalið, réttir upphandlegg um axlarlið og aðfærir

anconeus

samheiti: anconeus muscle

- **latína:** musculus anconeus
- **íslenska:** olnbogavöðvi

Vöðvi í afturhólfi framhandleggs (talinn hluti þríhöfðavöðva). Tekur þátt í að rétta úr handlegg um olnbogalið.

articularis cubiti

samheiti: articularis cubiti muscle, articular muscle of elbow, subanconeus muscle

- **latína:** musculus articularis cubiti
- **íslenska:** olnbogaliðsvöðvi

Vöðvi í afturhólfi upphandleggs (talinn hluti þríhöfðavöðva). Tekur þátt í að rétta úr handlegg um olnbogalið.

muscles of forearm

- **latína:** musculi antebrachii
- **íslenska:** vöðvar framhandleggs

Allir vöðvar í framhandlegg.

pronator teres

samheiti: pronator teres muscle, round pronator muscle

- **latína:** musculus pronator teres
- samheiti:* musculus pronator radii teres
- **íslenska:** sívalur ranghverfivöðvi

samheiti: sívali ranghverfir

Vöðvi í framhólfi framhandleggs. Snýr framhandlegg inn.

flexor carpi radialis

samheiti: flexor carpi radialis muscle

- **latína:** musculus flexor carpi radialis
- **íslenska:** sveifarlægur beygivöðvi úlnliðs

samheiti: sveifarlægur beygir úlnliðs

Vöðvi í framhólfi framhandleggs. Beygir um úlnlið og fráfarir hönd.

palmaris longus

samheiti: palmaris longus muscle

- **latína:** musculus palmaris longus
- **íslenska:** langur lófavöðvi

samheiti: lengri lófavöðvi

Vöðvi í framhólfi framhandleggs. Beygir um úlnlið og spennir húð í lófa.

flexor carpi ulnaris

samheiti: flexor carpi ulnaris muscle

- **latína:** musculus flexor carpi ulnaris
- **íslenska:** ölnarlægur beygivöðvi úlnliðs

samheiti: ölnarlægur beygir úlnliðs

Vöðvi í framhólfi framhandleggs. Beygir um úlnlið og aðfarir hönd.

flexor digitorum superficialis

samheiti: flexor digitorum superficialis muscle, superficial flexor muscle of fingers

- **latína:** musculus flexor digitorum superficialis
- **íslenska:** grunnlægur beygivöðvi fingra

samheiti: grynri beygir fingra

Vöðvi í framhólfi framhandleggs. Beygir miðlæga fjóra fingur um nær-fingurliði og hnúaliði og hönd um úlnlið.

flexor digitorum profundus

samheiti: deep flexor muscle of fingers, flexor digitorum profundus muscle

- **latína:** musculus flexor digitorum profundus
- **íslenska:** djúplægur beygivöðvi fingra

samheiti: dýpri beygir fingra

Vöðvi í framhólfi framhandleggs. Beygir miðlæga fjóra fingur um fjær-fingurliði og hnúaliði og hönd um úlnlið.

flexor pollicis longus

samheiti: flexor pollicis longus muscle

- **latína:** musculus flexor pollicis longus
- **íslenska:** langur beygivöðvi þumals

samheiti: lengri beygir þumals

Vöðvi í framhólfi framhandleggs. Beygir þumal um fingurlið og hnúalið.

pronator quadratus

samheiti: pronator quadratus muscle

- **latína:** musculus pronator quadratus
- **íslenska:** ferhyrndur ranghverfivöðvi

samheiti: ferhyrndi ranghverfir

Vöðvi í framhólfi framhandleggs. Snýr framhandlegg inn.

brachioradialis

samheiti: brachioradialis muscle, brachioradial muscle

- **latína:** musculus brachioradialis
- **íslenska:** upparms- og sveifarvöðvi

Vöðvi í afturhólfi framhandleggs. Beygir handlegg um olnbogalið og snýr framhandlegg í hlutlausu stöðu.

extensor carpi radialis longus

samheiti: extensor carpi radialis longus muscle, long radial extensor muscle of wrist

- **latína:** musculus extensor carpi radialis longus
- **íslenska:** langur sveifarlægur réttivöðvi úlnliðs

samheiti: lengri sveifarlægur réttir úlnliðs

Vöðvi í afturhólfi framhandleggs. Réttir um úlnlið og fráfarir hönd.

extensor carpi radialis brevis

samheiti: extensor carpi radialis brevis muscle, short radial extensor muscle of wrist

- **latína:** musculus extensor carpi radialis brevis
- **íslenska:** stuttur sveifarlægur réttivöðvi úlnliðs

samheiti: styttri sveifarlægur réttir úlnliðs

Vöðvi í afturhólfi framhandleggs. Réttir um úlnlið og fráfarir hönd.

extensor digitorum

samheiti: extensor digitorum muscle

- **latína:** musculus extensor digitorum
- **íslenska:** réttivöðvi fingra

samheiti: réttir fingra

Vöðvi í afturhólfi framhandleggs. Réttir úr miðlægum fjórum fingrum og réttir um úlnlið.

extensor digiti minimi

samheiti: extensor digiti minimi muscle, extensor muscle of little finger

- **latína:** musculus extensor digiti minimi
- **íslenska:** réttivöðvi litlafingurs

samheiti: réttir litlafingurs

Vöðvi í afturhólfi framhandleggs. Réttir úr litlafingri.

extensor carpi ulnaris

samheiti: extensor carpi ulnaris muscle, ulnar extensor muscle of wrist

- **latína:** musculus extensor carpi ulnaris
- **íslenska:** ölnarlægur réttivöðvi úlnliðs

samheiti: ölnarlægur réttir úlnliðs

Vöðvi í afturhólfi framhandleggs. Réttir um úlnlið og aðfærir hönd.

supinator

samheiti: supinator muscle

- **latína:** musculus supinator
- **íslenska:** rétthverfivöðvi

samheiti: musculus supinator radii brevis

Vöðvi í afturhólfi framhandleggs. Snýr framhandlegg út.

abductor pollicis longus

samheiti: abductor pollicis longus muscle

- **latína:** musculus abductor pollicis longus
- **íslenska:** langur fráfarerslúvöðvi þumals

samheiti: lengri fráfarir þumals

Fráfarir þumalfingur og réttir um úlnliðs- og miðhandarlið.

extensor pollicis brevis

samheiti: extensor pollicis brevis muscle

- **latína:** musculus extensor pollicis brevis
- **íslenska:** stuttur réttivöðvi þumals

samheiti: styttri réttir þumals

Vöðvi í afturhólfi framhandleggs. Réttir úr þumalfingri um hnúalið.

extensor pollicis longus

samheiti: extensor pollicis longus muscle

- **latína:** musculus extensor pollicis longus
- **íslenska:** langur réttivöðvi þumals

samheiti: lengri réttir þumals

Vöðvi í afturhólfi framhandleggs. Réttir úr þumalfingri um fingur- og hnúalið og fráfarir hönd um úlnlið.

extensor indicis

samheiti: extensor indicis muscle

- **latína:** musculus extensor indicis
- **íslenska:** réttivöðvi vísifingurs

samheiti: réttir vísifingurs

Vöðvi í afturhólfi framhandleggs. Réttir úr vísifingri um fingur- og hnúalið og tekur þátt í að rétta hönd um úlnlið.

muscles of hand

- **latína:** musculi manus
- **íslenska:** vöðvar í hönd

Allir vöðvar í hönd.

palmaris brevis

samheiti: palmaris brevis muscle

- **latína:** musculus palmaris brevis
- **íslenska:** stuttur lófavöðvi

samheiti: styttri lófavöðvi

Vöðvi í lófa. Hvelfir lófa og tryggir grip.

abductor pollicis brevis

samheiti: abductor pollicis brevis muscle

- **latína:** musculus abductor pollicis brevis
- **íslenska:** stuttur fráfarerslúvöðvi þumals

samheiti: styttri fráfarir þumals

Vöðvi í þumalfingursbundu. Færir þumalfingur frá lófa um úlnliðs- og miðhandarlið.

flexor pollicis brevis

samheiti: flexor pollicis brevis muscle

- **latína:** musculus flexor pollicis brevis
- **íslenska:** stuttur beygivöðvi þumals

samheiti: styttri beygir þumals

Vöðvi í þumalfingursbundu. Beygir um hnúalið þumalfingurs.

opponens pollicis

samheiti: opponens pollicis muscle

- **latína:** musculus opponens pollicis
- **íslenska:** gagnfærivöðvi þumals

samheiti: gagnfærir þumals

Vöðvi í þumalfingursbundu. Beygir um úlnliðs- og miðhandarlið þumals, færir þumalfingur að öðrum fingrum og hvelfir lófa.

adductor pollicis

samheiti: adductor pollicis muscle

- **latína:** musculus adductor pollicis
- **íslenska:** aðfærsluvöðvi þumals

samheiti: aðfærir þumals

Vöðvi í þumalfingursbundu. Færir þumalfingur um úlnliðs- og miðhandarlið að lófa.

abductor digiti minimi manus

samheiti: abductor digiti minimi manus muscle

- **latína:** musculus abductor digiti minimi manus
- **íslenska:** fráfærsluvöðvi litlafingurs

samheiti: fráfærir litlafingurs

Vöðvi í litlafingursbundu. Færir litlafingur frá baugfingri.

flexor digiti minimi brevis

samheiti: flexor digiti minimi brevis muscle, short flexor muscle of little finger

- **latína:** musculus flexor digiti minimi brevis manus

- **íslenska:** stuttur beygivöðvi litlafingurs

samheiti: styttri beygir litlafingurs

Vöðvi í litlafingursbundu. Beygir um hnúalið litlafingurs.

opponens digiti minimi

samheiti: opponens digiti minimi muscle, opposer muscle of little finger

- **latína:** musculus opponens digiti minimi manus
- **íslenska:** gagnfærivöðvi litlafingurs

samheiti: gagnfærir litlafingurs

Vöðvi í litlafingursbundu. Beygir um úlnliðs- og miðhandarlið litlafingurs, færir litlafingur að þumli og hvelfir lófa.

lumbricals

samheiti: lumbrical muscles, lumbrical muscles of hand

- **latína:** musculi lumbricales manus

- **íslenska:** yrmlingsvöðvar handar

Vöðvar í lófa. Beygja og rétta fingur.

dorsal interossei

samheiti: dorsal interossei muscles, dorsal interosseous muscles of hand

- **latína:** musculi interossei dorsales manus

- **íslenska:** baklægir millibeinavöðvar handar

samheiti: baklægir millibeinavöðvar

Vöðvar í handarbaki. Færa fingur frá löngutöng.

palmar interossei

samheiti: palmar interossei muscles, palmar interosseous muscles

- **latína:** musculi interossei palmares

- **íslenska:** lófalægir millibeinavöðvar

Vöðvar í lófa. Færa fingur að löngutöng.

Stoðkerfi neðri útlims**Bein neðri útlims****pelvis**

- **latína:** pelvis

- **íslenska:** grind

samheiti: mjaðmagrind

Beinagrind mjaðma.

bones of pelvic girdle

- **latína:** ossa cinguli pelvici

samheiti: ossa cinguli membri inferioris

- **íslenska:** bein mjaðmagrindar

Öll bein í beinagrind mjaðma.

hipbone

samheiti: coxal bone, pelvic bone

- **latína:** os coxae

samheiti: os pelvicum

- **íslenska:** hlaun

samheiti: mjaðmagrindarbein

Samrunabein í mjaðmagrind, myndað úr mjaðmarbeini, setbeini og klyftabeini. Beinín eru tvö og liðtengjast spjaldbeini og lærlegg, en einnig hvort öðru með klyftasambryskju.

ilium

samheiti: iliac bone

- **latína:** os ilii

samheiti: ilium, os iliacum

- **íslenska:** mjaðmarbein

Bein í mjaðmagrind. Samvaxið setbeini og klyftabeini, en liðtengist spjaldbeini og lærlegg.

ischium

samheiti: ischial bone

- **latína:** os ischii

samheiti: ischium

- **íslenska:** setbein

samheiti: þjóbein

Bein í mjaðmagrind. Samvaxið klyftabeini og mjaðmarbeini. Liðtengist lærlegg.

pubis

samheiti: pubic bone

- **latína:** os pubis

samheiti: pubis

- **íslenska:** klyftabein

samheiti: lífbein

Bein í mjaðmagrind. Samvaxið mjaðmarbeini og setbeini, en liðtengist hinu klyftabeininu með klyftasambryskju. Liðtengist einnig lærlegg.

bones of lower limb

- **latína:** ossa membri inferioris

- **íslenska:** bein neðri útlíms
- Öll bein í neðri útlím.

femur

samheiti: thighbone

- **latína:** femur
- samheiti:* os femoris
- **íslenska:** lærleggur
- samheiti:* lærbein

Bein í læri. Liðtengist mjaðmagrind, hnéskel og sköflungi.

patella

samheiti: kneecap

- **latína:** patella
 - **íslenska:** hnéskel
- Bein framan á hné. Liðtengist lærlegg.

tibia

samheiti: shinbone

- **latína:** tibia
 - **íslenska:** sköflungur
- Bein í fótlegg. Liðtengist lærlegg, dálk og völu.

fibula

samheiti: calf bone

- **latína:** fibula
 - **íslenska:** dálkur
 - samheiti:* dálkbein, sperrileggur
- Bein í fótlegg. Liðtengist sköflungi.

bones of foot

- **latína:** ossa pedis
 - **íslenska:** fótarbein
- Öll bein í fæti neðan ökkla.

tarsal bones

samheiti: tarsals

- **latína:** ossa tarsi
 - samheiti:* ossa tarsalia
 - **íslenska:** háristarbein
- Öll bein í hárist.

talus

samheiti: ankle bone

- **latína:** talus
 - **íslenska:** vala
 - samheiti:* völu-bein
- Bein í ökkla. Liðtengist sköflungi, hælbeini og bátsbeini.

calcaneus

samheiti: heel bone

- **latína:** calcaneus
 - **íslenska:** hælbein
- Bein í fæti. Liðtengist völu og teningsbeini.

navicular

samheiti: navicular bone

- **latína:** os naviculare
 - **íslenska:** bátsbein
- Bein í fæti. Liðtengist völu, kílbæinum og teningsbeini.

medial cuneiform

samheiti: medial cuneiform bone

- **latína:** os cuneiforme mediale
 - **íslenska:** miðlægt kílbæin
- Bein í fæti. Liðtengist bátsbeini, millikílbæini og framristarbeini.

intermediate cuneiform

samheiti: intermediate cuneiform bone

- **latína:** os cuneiforme intermedium
 - **íslenska:** millikílbæin
- Bein í fæti. Liðtengist bátsbeini, kílbæinum og framristarbeini.

lateral cuneiform

samheiti: lateral cuneiform bone

- **latína:** os cuneiforme laterale
 - **íslenska:** hliðlægt kílbæin
- Bein í fæti. Liðtengist millikílbæini, bátsbeini, teningsbeini og framristarbeini.

cuboid

samheiti: cuboid bone

- **latína:** os cuboideum
 - **íslenska:** teningsbein
- Bein í fæti. Liðtengist hælbeini, bátsbeini, hliðlægu kílbæini og framristarbeini.

metatarsals

samheiti: metatarsal bones

- **latína:** ossa metatarsi
 - samheiti:* ossa metatarsalia
 - **íslenska:** framristarbein
- Bein (5) í framrist. Liðtengjast háristarbeinum og efstu kjúkum.

phalanges

samheiti: phalanges of toes

- **latína:** ossa digitorum pedis
 - samheiti:* phalanges digitorum pedis
 - **íslenska:** tákjúkur
- Bein í tám. Liðtengjast framristarbeinum og innbyrðis.

proximal phalanx of toe

- **latína:** phalanx proximalis digitorum pedis
 - **íslenska:** nærkjúka täär
- Bein efst í tá. Liðtengist framristarbeini og miðkjúku.

medial phalanx

samheiti: medial phalanx of toe, middle phalanx of toe

- **latína:** phalanx media digitorum pedis
- **íslenska:** miðkjúka táar

Bein í miðri tá. Liðtengist nærkjúku og fjarkjúku.

distal phalanx

samheiti: distal phalanx of toe

- **latína:** phalanx distalis digitorum pedis
- **íslenska:** fjarkjúka táar

Bein yst í tá. Liðtengist miðkjúku.

Liðamót neðri útlíms**joints of pelvic girdle**

- **latína:** articulationes cinguli pelvici
- **íslenska:** mjaðmagrindarliðir

Öll liðamót beina mjaðmagrindar.

symphysis pubis

samheiti: pubic symphysis

- **latína:** symphysis pubica
- **íslenska:** klyftasambryskja

Brjós- og bandvefslíðamót milli lífbeina.

sacro-iliac joint

- **latína:** articulatio sacroiliaca
- **íslenska:** spjald- og mjaðmarbeinsliður

Liðamót milli spjaldbeins og mjaðmarbeins.

joints of lower limb

- **latína:** articulationes membri inferioris
- **íslenska:** liðir neðri útlíms

Öll liðamót neðri útlíms.

hip joint

- **latína:** articulatio coxae
- **íslenska:** mjaðmarliður

Liðamót milli mjaðmarbeins og lærleggs.

knee joint

samheiti: articulatio genualis

- **latína:** articulatio genus
- **íslenska:** hnéliður

Liðamót milli lærleggs og sköflungs.

tibiofibular joint

- **latína:** articulatio tibiofibularis
- **íslenska:** sköflungs- og dálksliður

Liðamót milli sköflungsbeins og dálkshöfuðs.

joints of foot

- **latína:** articulationes pedis
- **íslenska:** fótliðir

samheiti: fótarliðamót

Öll liðamót fótar.

ankle joint

- **latína:** articulatio talocruralis

- **íslenska:** ökkliðiður

Liðamót milli sköflungs, dálks og völu.

subtalar joint

samheiti: talocalcaneal joint

- **latína:** articulatio subtalaris

samheiti: articulatio talocalcanea

- **íslenska:** neðanvöluliður

samheiti: völu- og hælbeinsliður

Liðamót í fæti milli völu og hælbeins.

transverse tarsal joint

- **latína:** articulatio tarsi transversa

- **íslenska:** ristarpverliður

Samsett liðamót milli völu og bátsbeins annars vegar og hælbeins og teningsbeins hins vegar.

talocalcaneonavicular joint

- **latína:** articulatio talocalcaneonavicularis

- **íslenska:** völu-, hæl- og bátsbeinsliður

Liðamót í fæti milli völu, hælbeins og bátsbeins.

calcaneocuboid joint

- **latína:** articulatio calcaneocuboidea

- **íslenska:** hæl- og teningsbeinsliður

Liðamót í fæti milli hælbeins og teningsbeins.

cuneonavicular joint

- **latína:** articulatio cuneonavicularis

- **íslenska:** kílbæina- og bátsbeinsliður

Liðamót í fæti milli kílbæins og bátsbeins.

intercuneiform joints

- **latína:** articulationes intercuneiformes

- **íslenska:** millikílbæinaliðir

Liðamót í fæti milli aðlægra kílbæina.

tarsometatarsal joints

- **latína:** articulationes tarsometatarsales

- **íslenska:** háristar- og framristarliðir

Liðamót í fæti milli háristarbeina og framristarbeina.

intermetatarsal joints

- **latína:** articulationes intermetatarsales

- **íslenska:** framristarliðir

Liðamót í fæti milli aðlægra framristarbeina.

metatarsophalangeal joints

- **latína:** articulationes metatarsophalangeales

- **íslenska:** tábergliðir

Liðamót milli framristarbeina og nærkjúkna taa.

interphalangeal joints of foot

- **latína:** articulationes interphalangeales pedis

- **íslenska:** táliðir

samheiti: tákjúkuliðir

Liðamót milli kjúkna í tám.

Vöðvar neðri útlims

anterior compartment of thigh

samheiti: extensor compartment of thigh

- **latína:** compartimentum femoris anterioris
samheiti: compartimentum femoris extensorum
 - **íslenska:** framhólf læris
- Rými í framhluta læris. Inniheldur beygivöðva mjaðmarliðar og réttivöðva hnéliðar.

medial compartment of thigh

samheiti: adductor compartment of thigh

- **latína:** compartimentum femoris mediale
samheiti: compartimentum femoris adductorum
 - **íslenska:** miðhólf læris
- Rými í miðhluta læris. Inniheldur aðfærsluvöðva.

posterior compartment of thigh

samheiti: flexor compartment of thigh

- **latína:** compartimentum femoris posterius
samheiti: compartimentum femoris flexorum
 - **íslenska:** afturhólf læris
- Rými í afturhluta læris. Inniheldur réttivöðva mjaðmarliðar og beygivöðva hnéliðar.

anterior compartment of leg

samheiti: dorsiflexor compartment of leg, extensor compartment of leg

- **latína:** compartimentum cruris anterioris
samheiti: compartimentum cruris extensorum
 - **íslenska:** framhólf fótleggjar
samheiti: framhólf fótleggjarvöðva
- Rými í framhluta fótleggjar. Inniheldur réttivöðva.

lateral compartment of leg

samheiti: fibular compartment of leg

- **latína:** compartimentum cruris laterale
samheiti: compartimentum fibulare cruris
 - **íslenska:** hliðarhólf leggjar
samheiti: hliðarhólf fótleggjar
- Rými hliðlægt í fótlegg. Inniheldur dálksvöðva.

posterior compartment of leg

samheiti: flexor compartment of leg, plantar flexor compartment of leg

- **latína:** compartimentum cruris posterius
samheiti: compartimentum cruris flexorum
 - **íslenska:** afturhólf leggjar
samheiti: afturhólf fótleggjar
- Rými í afturhluta fótleggjar. Inniheldur afturbeygivöðva.

muscles of pelvic girdle

- **latína:** musculi cinguli pelvici
- **íslenska:** vöðvar í mjaðmagrind

samheiti: mjaðmagrindarvöðvar
Þeir vöðvar sem tilheyra mjaðmagrind.

iliopsoas

samheiti: iliopsoas muscle

- **latína:** musculus iliopsoas
 - **íslenska:** mjaðmar- og lundarvöðvi
- Samheiti mjaðmarvöðva og stærri lundarvöðva.

iliacus

samheiti: iliac muscle, iliacus muscle

- **latína:** musculus iliacus
 - **íslenska:** mjaðmarvöðvi
- Vöðvi í framhólfi læris. Beygir læri um mjaðmarlið.

psoas major

samheiti: psoas major muscle

- **latína:** musculus psoas major
 - **íslenska:** stærri lundarvöðvi
- Vöðvi í afturvegg kviðarhols og framhólfi læris. Beygir um mjaðmarlið. Tekur þátt í að beygja lendahrygg.

psoas minor

samheiti: psoas minor muscle

- **latína:** musculus psoas minor
 - **íslenska:** minni lundarvöðvi
- Vöðvi í afturvegg kviðarhols (er þó ekki til staðar hjá öllum mönnum). Tekur þátt í að beygja lendahrygg.

gluteus maximus

samheiti: gluteus maximus muscle

- **latína:** musculus gluteus maximus
 - **íslenska:** stærsti þjóvöðvi
- samheiti:* stærsti þjóhnappsvöðvi
Vöðvi í þjóhnappi. Réttir læri um mjaðmarlið, snýr út og frá færir.

gluteus medius

samheiti: gluteus medius muscle

- **latína:** musculus gluteus medius
 - **íslenska:** mið-þjóvöðvi
- samheiti:* mið-þjóhnappsvöðvi
Vöðvi í þjóhnappi. Frá færir læri um mjaðmarlið og snýr inn.

gluteus minimus

samheiti: gluteus minimus muscle

- **latína:** musculus gluteus minimus
 - **íslenska:** minnsti þjóvöðvi
- samheiti:* minnsti þjóhnappsvöðvi
Vöðvi í þjóhnappi. Frá færir læri um mjaðmarlið og snýr inn.

tensor fasciae latae

samheiti: tensor fasciae latae muscle, tensor muscle of fascia lata

- **latína:** musculus tensor fasciae latae
- **íslenska:** spennivöðvi lærfells

samheiti: lærfellsspennir

Vöðvi í þjóhnappi. Styður við hné í réttstöðu.

piriformis

samheiti: piriformis muscle

- **latína:** musculus piriformis
- **íslenska:** peruvöðvi

Vöðvi í þjóhnappi. Snýr læri út um mjaðmarlið í réttstöðu, en fráfarir í beygjustöðu.

obturator internus

samheiti: obturator internus muscle

- **latína:** musculus obturatorius internus

samheiti: musculus obturator internus

- **íslenska:** innri mjaðmargatsvöðvi

Vöðvi í þjóhnappi. Snýr læri út um mjaðmarlið í réttstöðu, en fráfarir í beygjustöðu.

gemellus superior

samheiti: superior gemellus, superior gemellus muscle

- **latína:** musculus gemellus superior
- **íslenska:** efri tvíburavöðvi

Vöðvi í þjóhnappi. Snýr læri út um mjaðmarlið í réttstöðu, en fráfarir í beygjustöðu.

gemellus inferior

samheiti: inferior gemellus, inferior gemellus muscle

- **latína:** musculus gemellus inferior
- **íslenska:** neðri tvíburavöðvi

Vöðvi í þjóhnappi. Snýr læri út um mjaðmarlið í réttstöðu, en fráfarir í beygjustöðu.

quadratus femoris

samheiti: quadrate muscle of thigh, quadratus femoris muscle

- **latína:** musculus quadratus femoris
- **íslenska:** ferhyrnvöðvi læris

Vöðvi í þjóhnappi. Snýr læri út um mjaðmarlið.

muscles of thigh

samheiti: thigh muscles

- **latína:** musculi femoris
- **íslenska:** vöðvar í læri

samheiti: lærvöðvar

Allir vöðvar í læri.

sartorius

samheiti: sartorius muscle, tailor's muscle

- **latína:** musculus sartorius
- **íslenska:** skraddaravöðvi

Vöðvi í framhólfi læris. Beygir um mjaðmarlið og um hnélið.

quadriceps femoris

samheiti: quadriceps femoris muscle

- **latína:** musculus quadriceps femoris

- **íslenska:** fjórhöfðavöðvi læris

samheiti: fjórhöfði læris

Samheiti fjögurra vöðva í framhólfi læris: beins lærvöðva og miðlægs, hliðlægs og millivíðfaðmavöðva.

rectus femoris

samheiti: rectus femoris muscle, rectus muscle of thigh

- **latína:** musculus rectus femoris

- **íslenska:** beinn lærvöðvi

samheiti: beini lærvöðvi

Vöðvi í framhólfi læris. Beygir um mjaðmarlið og réttir um hnélið.

vastus lateralis

samheiti: vastus lateralis muscle

- **latína:** musculus vastus lateralis

- **íslenska:** hliðlægur víðfaðmavöðvi

Vöðvi hliðlægt í framhólfi læris. Réttir fótlegg um hnélið.

vastus intermedius

samheiti: vastus intermedius muscle

- **latína:** musculus vastus intermedius

- **íslenska:** milli-víðfaðmavöðvi

Vöðvi í miðju framhólfi læris. Réttir fótlegg um hnélið.

vastus medialis

samheiti: vastus medialis muscle

- **latína:** musculus vastus medialis

- **íslenska:** miðlægur víðfaðmavöðvi

Vöðvi miðlægt í framhólfi læris. Réttir fótlegg um hnélið.

articularis genus

samheiti: articularis genus muscle, articular muscle of knee

- **latína:** musculus articularis genus

- **íslenska:** hnéliðsvöðvi

Vöðvi í framhólfi læris (talinn hluti millivíðfaðmavöðva). Spennir liðpoka hnés við réttingu

pectineus

samheiti: pectineus muscle

- **latína:** musculus pectineus

- **íslenska:** kambsvöðvi

Vöðvi í miðlægu hólfi læris. Aðfarir læri og beygir um mjaðmarlið.

adductor longus

samheiti: adductor longus muscle, long adductor muscle

- **latína:** musculus adductor longus

- **íslenska:** langur aðfærsluvöðvi

samheiti: langi aðfærir læris

Vöðvi í miðlægu hólfi læris. Aðfærir læri um mjaðmarlið og snýr inn.

adductor brevis

samheiti: adductor brevis muscle

- **latína:** musculus adductor brevis

- **íslenska:** stuttur aðfærsluvöðvi

samheiti: stutti aðfærir læris

Vöðvi í miðlægu hólfi læris. Aðfærir læri um mjaðmarlið.

adductor magnus

samheiti: adductor magnus muscle, great adductor muscle

- **latína:** musculus adductor magnus

- **íslenska:** stór aðfærsluvöðvi

samheiti: stóri aðfærir læris

Vöðvi í miðlægu hólfi læris. Aðfærir læri um mjaðmarlið og snýr inn.

adductor minimus

samheiti: adductor minimus muscle

- **latína:** musculus adductor minimus

- **íslenska:** minnsti aðfærsluvöðvi

samheiti: minnsti aðfærir læris

Vöðvi í miðlægu hólfi læris. Aðfærir læri um mjaðmarlið.

gracilis

samheiti: gracilis muscle

- **latína:** musculus gracilis

- **íslenska:** rengluvöðvi

samheiti: rengluvöðvi læris

Vöðvi í miðlægu hólfi læris. Aðfærir læri um mjaðmarlið og beygir legg um hnélið.

obturator externus

samheiti: obturator externus muscle

- **latína:** musculus obturatorius externus

samheiti: musculus obturator externus

- **íslenska:** ytri mjaðmargatsvöðvi

Vöðvi í miðlægu hólfi læris. Snýr læri út um mjaðmarlið.

biceps femoris

samheiti: biceps femoris muscle, biceps muscle of thigh

- **latína:** musculus biceps femoris

- **íslenska:** tvíhöfðavöðvi læris

samheiti: tvíhöfði læris

Vöðvi í afturhólfi læris. Beygir um hnélið og snýr fótlegg út. Réttir læri um mjaðmarlið.

semitendinosus

samheiti: semitendinosus muscle

- **latína:** musculus semitendinosus

- **íslenska:** hálfsinungsvöðvi

samheiti: hálfsinungur

Vöðvi í afturhólfi læris. Beygir um hnélið og snýr fótlegg inn. Réttir læri um mjaðmarlið og snýr inn.

semimembranosus

samheiti: semimembranosus muscle

- **latína:** musculus semimembranosus

- **íslenska:** hálfhimmuvöðvi

samheiti: hálfhimmungur

Vöðvi í afturhólfi læris. Beygir fótlegg um hnélið og snýr inn. Réttir læri um mjaðmarlið og snýr inn.

muscles of leg

samheiti: leg muscles

- **latína:** musculi cruris

- **íslenska:** vöðvar fótleggjar

samheiti: fótleggjarvöðvar

Allir vöðvar í fótlegg.

tibialis anterior

samheiti: anterior tibial muscle, tibialis anterior muscle

- **latína:** musculus tibialis anterior

- **íslenska:** fremri sköflungsvöðvi

Vöðvi í framhólfi fótleggjar. Beygir fót um ökkla og snýr inn.

extensor digitorum longus

samheiti: extensor digitorum longus muscle, long extensor muscle of toes

- **latína:** musculus extensor digitorum longus

- **íslenska:** langur réttivöðvi taa

samheiti: langi réttir taa

Vöðvi í framhólfi fótleggjar. Réttir úr hliðlægum fjórum tām. Beygir fót um ökkla.

fibularis tertius

samheiti: fibularis tertius muscle, peroneus tertius, peroneus tertius muscle

- **latína:** musculus peroneus tertius

samheiti: musculus fibularis tertius

- **íslenska:** þriðji dálksvöðvi

Vöðvi í framhólfi fótleggjar. Réttir fót um ökkla og snýr fæti út.

extensor hallucis longus

samheiti: extensor hallucis longus muscle, long extensor muscle of great toe

- **latína:** musculus extensor hallucis longus
- **íslenska:** langur réttivöðvi stórutáar
samheiti: langi réttir stórutáar

Vöðvi í framhólfi fótleggjar. Réttir úr stórutá og beygir fót um ökkjalið.

fibularis longus

samheiti: fibularis longus muscle, peroneus longus, peroneus longus muscle

- **latína:** musculus peroneus longus
samheiti: musculus fibularis longus
- **íslenska:** langur dálksvöðvi
samheiti: langi dálksvöðvi

Vöðvi í hliðlægu hólfi fótleggjar. Snýr fæti út og réttir um ökkjalið.

fibularis brevis

samheiti: fibularis brevis muscle, peroneus brevis, peroneus brevis muscle

- **latína:** musculus peroneus brevis
samheiti: musculus fibularis brevis
- **íslenska:** stuttur dálksvöðvi
samheiti: stutti dálksvöðvi

Vöðvi í hliðlægu hólfi fótleggjar. Snýr fæti út.

triceps surae

samheiti: triceps muscle of calf, triceps surae muscle

- **latína:** musculus triceps surae
- **íslenska:** þríhöfðavöðvi kálfa
Samheiti kálfavöðva og sólavöðva.

gastrocnemius

samheiti: gastrocnemius muscle

- **latína:** musculus gastrocnemius
- **íslenska:** kálfavöðvi

Vöðvi í grunnlægu afturhólfi fótleggjar. Réttir fót um ökkla og beygir um hnélið.

soleus

samheiti: soleus muscle

- **latína:** musculus soleus
- **íslenska:** sólavöðvi

Vöðvi grunnlægt í afturhólfi fótleggjar. Réttir fót um ökkjalið.

plantaris

samheiti: plantaris muscle, plantar muscle

- **latína:** musculus plantaris
- **íslenska:** iljarvöðvi

Vöðvi í grunnlægu afturhólfi fótleggjar. Réttir fót um ökkjalið og beygir um hnélið.

popliteus

samheiti: popliteal muscle, popliteus muscle

- **latína:** musculus popliteus
- **íslenska:** hnésbótarvöðvi

Vöðvi í djúplægu afturhólfi fótleggjar. Styður við og tekur hné úr læsingu með snúningi lærleggjar út á við.

tibialis posterior

samheiti: tibialis posterior muscle

- **latína:** musculus tibialis posterior
- **íslenska:** aftari sköflungsvöðvi

Vöðvi djúplægt í afturhólfi fótleggjar. Snýr fæti inn og réttir um ökkla.

flexor digitorum longus

samheiti: flexor digitorum longus muscle, long flexor muscle of toes

- **latína:** musculus flexor digitorum longus
- **íslenska:** langur beygivöðvi taa
samheiti: langi beygir taa

Vöðvi í djúplægu afturhólfi fótleggjar. Beygir hliðlægar fjórar tær.

flexor hallucis longus

samheiti: flexor hallucis longus muscle, long flexor muscle of great toe

- **latína:** musculus flexor hallucis longus
- **íslenska:** langur beygivöðvi stórutáar
samheiti: langi beygir stórutáar

Vöðvi í djúplægu, afturhólfi fótleggjar. Beygir stórutá.

muscles of foot

- **latína:** musculi pedis
- **íslenska:** fótavöðvar
Allir vöðvar í fæti.

extensor hallucis brevis

samheiti: extensor hallucis brevis muscle, short extensor muscle of great toe

- **latína:** musculus extensor hallucis brevis
- **íslenska:** stuttur réttivöðvi stórutáar
samheiti: stutti réttir stórutáar

Vöðvi í rist (nátengdur stuttum réttivöðva taa). Réttir úr stórutá um tábergslíð.

extensor digitorum brevis

samheiti: extensor digitorum brevis muscle, short extensor muscle of toes

- **latína:** musculus extensor digitorum brevis
- **íslenska:** stuttur réttivöðvi taa
samheiti: stutti réttir taa

Vöðvi í rist. Réttir úr tám um tábergslíði.

abductor hallucis

samheiti: abductor hallucis muscle, abductor muscle of great toe

- **latína:** musculus abductor hallucis
- **íslenska:** fráfærsluvöðvi stórutáar
samheiti: fráfærir stórutáar

Vöðvi í il. Fráfærir stórutá.

flexor hallucis brevis

samheiti: flexor hallucis brevis muscle, short flexor muscle of great toe

- **latína:** musculus flexor hallucis brevis
 - **íslenska:** stuttur beygivöðvi stórutáar
samheiti: stutti beygir stórutáar
- Vöðvi í il. Beygir stórutá um tábergslíð.

adductor hallucis

samheiti: adductor hallucis muscle, adductor muscle of great toe

- **latína:** musculus adductor hallucis
 - **íslenska:** aðfærsluvöðvi stórutáar
samheiti: aðfærir stórutáar
- Vöðvi í il. Aðfærir stórutá.

abductor digiti minimi

samheiti: abductor digiti minimi muscle, abductor muscle of little toe

- **latína:** musculus abductor digiti minimi pedis
 - **íslenska:** fráfærsluvöðvi litlutáar
samheiti: fráfærir litlutáar
- Vöðvi í il. Fráfærir litlutá.

opponens digiti minimi

samheiti: opponens digiti minimi pedis muscle

- **latína:** musculus opponens digiti minimi pedis
 - **íslenska:** gagnfærivöðvi litlutáar
samheiti: gagnfærir litlutáar
- Vöðvi í il, samofinn stuttum beygivöðva litlutáar. Gagnfærir litlutá.

flexor digiti minimi brevis

samheiti: flexor digiti minimi brevis muscle, short flexor muscle of little toe

- **latína:** musculus flexor digiti minimi brevis pedis
 - **íslenska:** stuttur beygivöðvi litlutáar
 - *samheiti:* stutti beygir litlutáar
- Vöðvi í il. Beygir litlutá um tábergslíð.

flexor digitorum brevis

samheiti: flexor digitorum brevis muscle, short flexor muscle of toes

- **latína:** musculus flexor digitorum brevis
 - **íslenska:** stuttur beygivöðvi taa
samheiti: stutti beygir taa
- Vöðvi í il. Beygir fjórar hliðlægar tær.

quadratus plantae

samheiti: accessory flexor muscle of foot, flexor accessorius, plantar quadratus muscle

- **latína:** musculus quadratus plantae
 - *samheiti:* musculus flexor accessorius
 - **íslenska:** ferhyrnvöðvi iljar
- Vöðvi í il. Beygir fjórar hliðlægar tær.

lumbricals

samheiti: lumbrical muscles of foot

- **latína:** musculi lumbricales pedis
- **íslenska:** yrmlingsvöðvar fótar
samheiti: yrmlingar fótar

Vöðvar í il. Beygja um tábergslíði og rétta úr tám.

dorsal interossei

samheiti: dorsal interossei muscles, dorsal interosseous muscles of foot

- **latína:** musculi interossei dorsales pedis
- **íslenska:** ristarlægir millibeinavöðvar
samheiti: millibeinavöðvar ristar

Vöðvar í framrist. Fráfæra hliðlægar fjórar tær um tábergslíði. Takmarka beygju og réttu taa um sömu liði.

plantar interossei

samheiti: plantar interossei muscles, plantar interosseous muscles

- **latína:** musculi interossei plantares
- **íslenska:** iljarlægir millibeinavöðvar
samheiti: millibeinavöðvar iljar

Vöðvar í il. Aðfæra þrjár hliðlægar tær um tábergslíði og takmarka beygju og réttu taa um sömu liði.

Enskur orðalisti

A

abduction – fráfærsla, fráfærsluhreyfing
abductor – fráfærir, fráfærsluvöðvi
abductor digiti minimi – fráfærsluvöðvi litlu-táar
abductor digiti minimi manus – fráfærsluvöðvi litlafingurs
abductor hallucis – fráfærsluvöðvi stórutáar
abductor pollicis brevis – stuttur fráfærsluvöðvi þumals
abductor pollicis longus – langur fráfærsluvöðvi þumals
acromioclavicular joint – axlarhyrnu- og viðbeinsliður
adduction – aðfærsla, aðfærsluhreyfing
adductor – aðfærir, aðfærsluvöðvi
adductor brevis – stuttur aðfærsluvöðvi
adductor hallucis – aðfærsluvöðvi stórutáar
adductor longus – langur aðfærsluvöðvi
adductor magnus – stór aðfærsluvöðvi
adductor minimus – minnsti aðfærsluvöðvi
adductor pollicis – aðfærsluvöðvi þumals
anconeus – olnbogavöðvi
angle – horn
angle – vik, krókur
ankle joint – ökkliðliður
anterior cervical intertransversarii – fremri millipvertindavöðvar háls
anterior compartment of arm – framhólf upp-handleggs
anterior compartment of forearm – framhólf framhandleggs
anterior compartment of leg – framhólf fótleggjar
anterior compartment of thigh – framhólf læris
aperture – op
aponeurosis – sinafell
arch – bogi
articular cartilage – liðbrjósk
articular cavity – liðhol
articular disc – liðþófi
articular disc of temporomandibular joint – liðþófi kjálkaliðar
articular fossa – liðgróf, liðamótagróf
articularis cubiti – olnbogaliðsvöðvi
articularis genus – hnéliðsvöðvi
articular surface – liðflötur
atlanto-occipital joint – leikanda- og hnakka-beinsliður

atlas – leikandi, banakringla
auricularis anterior – fremri eyravöðvi
auricularis posterior – aftari eyravöðvi
auricularis superior – efri eyravöðvi
axis – standliður

B

belly of a muscle – vöðvabúkur
biceps brachii – tvíhöfðavöðvi upparms
biceps femoris – tvíhöfðavöðvi læris
body – bolur
bone – bein
bones of cranium – kúpubein, höfuðkúpubein
bones of foot – fótarbein
bones of hand – handarbein
bones of lower limb – bein neðri útlims
bones of pectoral girdle – axlargrindarbein
bones of pelvic girdle – mjaðmagrindarbein
bones of upper limb – bein efri útlims
bony nasal cavity – beinanefhol
brachialis – upparmsvöðvi
brachioradialis – upparms- og sveifarvöðvi
buccinator – vangavöðvi
bursa – belgur

C

calcaneocuboid joint – hæl- og teningsbeinsliður
calcaneus – hælbein
canal – göng
canaliculus – smuga
capitate – kollbein
carpal bones – úlnliðsbein
carpal joints – úlnliðsbeinaliðir, úlnliðsliðir
carpometacarpal joints – úlnliðs- og mið-handarliðir
cartilaginous – brjósk-
cartilaginous joint – brjóskliður
cervical rib – hálsrif
cervical vertebrae – hálsliðir
circumduction – hringsveifla
clavicle – viðbein
coccyx – rófubein
compartment – hólf, vöðvahólf
condyle – hnúfa
coracobrachialis – krummaklakks- og upparmsvöðvi
coronal suture – krúnusamur
corrugator supercilii – brúnayggilivöðvi
costal cartilage – geislungur
costochondral joints – rifja- og geislungaliðir
costotransverse joint – rifs- og þvertindliður

costovertebral joints – rifja- og hryggjarliðir
cranial base – kúpubotn, höfuðkúpubotn
cranial sutures – kúpusaumar, höfuðkúpusaumar
cranial synchondroses – kúpubrjósktengsl,
 höfuðkúpubrjósktengsl
cranial synovial joints – hálaliðir höfuðkúpu
cranium – höfuðkúpa
crest – kambur
cuboid – teningsbein
cuneonavicular joint – kílbeina- og bátsbeins-
 liður

D

deltoid – axlarvöðvi
depressor – fellir, fellivöðvi
depressor anguli oris – fellivöðvi munnviks
depressor labii inferioris – fellivöðvi neðri-
 varar
depressor septi nasi – fellivöðvi miðsnesis
depressor supercilii – fellivöðvi augabrúnar
diaphragm – þind
diaphysis – beinskaft
digastric – tvíbúkavöðvi
distal phalanx – fjarkjúka fingurs
distal phalanx – fjarkjúka táar
distal radio-ulnar joint – fjarliður sveifar og
 ölnar
dorsal interossei – baklægir millibeinavöðvar
 handar
dorsal interossei – ristarlægir millibeinavöðvar

E

elbow joint – olnbogaliður
eminence – hæð
endomysium – vöðvaþráðahula
endosteum – beinþel, mergholshimna
epicondyle – gnípa, beingnípa
epicranial aponeurosis – sinafellshetta
epicranium – höfuðleðursvöðvi
epimysium – vöðvahula
epiphysial plate – kastþynna
epiphysis – kast, beinkast
erector spinae – réttivöðvi hryggjar
ethmoid – sáldbein
ethmoidolacrimonal suture – sáld- og tárabeins-
 saumur
ethmoidomaxillary suture – sáldbeins- og
 kinnkjálkasaurmur
extension – réttling
extensor – réttir, réttivöðvi
extensor carpi radialis brevis – stuttur sveifar-
 lægur réttivöðvi úlnliðs

extensor carpi radialis longus – langur
 sveifarlægur réttivöðvi úlnliðs
extensor carpi ulnaris – ölnarlægur réttivöðvi
 úlnliðs
extensor digiti minimi – réttivöðvi litlafingurs
extensor digitorum – réttivöðvi fingra
extensor digitorum brevis – stuttur réttivöðvi
 taa
extensor digitorum longus – langur réttivöðvi
 taa
extensor hallucis brevis – stuttur réttivöðvi
 stórutáar
extensor hallucis longus – langur réttivöðvi
 stórutáar
extensor indicis – réttivöðvi vísifingurs
extensor pollicis brevis – stuttur réttivöðvi
 þumals
extensor pollicis longus – langur réttivöðvi
 þumals
external anal sphincter – ytri þrengivöðvi
 endaparmsganga
external intercostal muscles – ytri millirifja-
 vöðvar
external oblique – ytri skávöðvi kviðar

F

facial muscles – andlitsvöðvar
false ribs – skammrif
fascia – fell
femur – lærleggur, lærbein
fibrous joint – bandvefslíður
fibula – dálkur, dálkbein, sperrileggur
fibularis brevis – stuttur dálksvöðvi
fibularis longus – langur dálksvöðvi
fibularis tertius – þriðji dálksvöðvi
first rib – fyrsta rif
flexion – beyging
flexor – beygir, beygivöðvi
flexor carpi radialis – sveifarlægur beygivöðvi
 úlnliðs
flexor carpi ulnaris – ölnarlægur beygivöðvi
 úlnliðs
flexor digiti minimi brevis – stuttur beygivöðvi
 litlafingurs
flexor digiti minimi brevis – stuttur beygivöðvi
 litlutáar
flexor digitorum brevis – stuttur beygivöðvi
 taa
flexor digitorum longus – langur beygivöðvi taa
flexor digitorum profundus – djúplægur
 beygivöðvi fingra
flexor digitorum superficialis – grunnlægur
 beygivöðvi fingra

flexor hallucis brevis – stuttur beygivöðvi stórutáar
flexor hallucis longus – langur beygivöðvi stórutáar
flexor pollicis brevis – stuttur beygivöðvi þumals
flexor pollicis longus – langur beygivöðvi þumals
floating ribs – lausaríf
foramen – gat
fossa – gróf
fovea – dæld
frontal bone – ennisbein
frontoethmoidal suture – ennis- og sáldbeins-
 saumur
frontolacrimal suture – ennis- og tárabeins-
 saumur
frontomaxillary suture – ennisbeins- og kinn-
 kjálkasaurmur
frontonasal suture – ennis- og nefbeinssaumur
frontozygomatic suture – ennis- og kinnbeins-
 saumur

G

gastrocnemius – kálfavöðvi
gemellus inferior – neðri tvíburavöðvi
gemellus superior – efri tvíburavöðvi
geniohyoid – höku- og málbeinsvöðvi
glenohumeral joint – axlarliður
gluteus maximus – stærsti þjóvöðvi, stærsti
 þjóhnappsvöðvi
gluteus medius – mið-þjóvöðvi, mið-þjó-
 hnappsvöðvi
gluteus minimus – minnsti þjóvöðvi, minnsti
 þjóhnappsvöðvi
gracilis – rengluvöðvi, rengluvöðvi læris
groove – skor

H

hamate – krókbein
head – höfuð
hipbone – hlaun, mjaðmagrindarbein
hip joint – mjaðmarliður
humeroradial joint – upparmsleggjar- og
 sveifarliður
humeroulnar joint – upparmsleggjar- og
 ölnarliður
humerus – upparmsleggur
hyoid bone – málbein

I

iliacus – mjaðmarvöðvi

iliococcygeus – mjaðmar- og rófuvöðvi
iliocostalis – mjaðmar- og rifjavöðvi
iliocostalis cervicis – mjaðmar- og rifjavöðvi
 háls
iliocostalis lumborum – mjaðmar- og rifja-
 vöðvi lenda
iliocostalis thoracis – mjaðmar- og rifjavöðvi
 brjósts
iliopsoas – mjaðmar- og lundarvöðvi
ilium – mjaðmarbein
incisure – skarð
inferior nasal concha – neðri nefskel
infraspinatus – neðannibbuöðvi
innermost intercostal muscles – innstu milli-
 rifjavöðvar
insertion – festa, vöðvafesta
interchondral joints – milligeislungaliðir
intercuneiform joints – millikílbeinaliðir
intermaxillary suture – kinnkjálkasaurmur
intermediate cuneiform – millikílbein
intermetacarpal joints – miðhandarliðir
intermetatarsal joints – framristarliðir
internal intercostal muscles – innri millirifja-
 vöðvar
internal oblique – innri skávöðvi kviðar
internasal suture – nefbeinasaumur
interphalangeal joints of foot – táliðir
interphalangeal joints of hand – fingurliðir
interspinales – millitindavöðvar
interspinales cervicis – millitindavöðvar háls
interspinales lumborum – millitindavöðvar
 lenda
interspinales thoracis – millitindavöðvar
 brjósts
intertransversarii – millipvertindavöðvar
intervertebral disc – hryggþófi
ischiococcygeus – rófuvöðvi
ischium – setbein, þjóbein

J

joint – liður, liðamót
joint capsule – liðpoki
joint of head of rib – rifhöfuðsliður
joints of foot – fótliðir, fótliðamót
joints of hand – handarliðir, handarliðamót
joints of lower limb – liðir neðri útlims,
 liðamót neðri útlims
joints of pectoral girdle – axlargrindarliðir
joints of pelvic girdle – mjaðmagrindarliðir
joints of skull – liðir höfuðkúpu, liðamót
 höfuðkúpu
joints of thorax – brjóstgrindarliðir, brjóstgrindar-
 liðamót

joints of upper limb – liðir efri útlíms, liðamót efri útlíms

K

knee joint – hnéliður

L

lachrimoconchal suture – tárabeins- og nefskeljarsaumur

lacrimal bone – tárabein

lacrimomaxillary suture – tárabeins- og kinnkjálkasaumur

lambdoid suture – hnakkasaumur

lateral atlanto-axial joint – hliðlægur leikanda- og standliður

lateral compartment of leg – hliðarhólf fótleggjar

lateral cuneiform – hliðlægt kílbain

lateral lumbar intertransversarii – hliðlægir millipvertindavöðvar lenda

lateral posterior cervical intertransversarii – aftari hliðlægir millipvertindavöðvar háls

lateral pterygoid muscle – hliðlægur vængklakksvöðvi

lateral rotation – útsnúningur

latissimus dorsi – breiðasti bakvöðvi

levator – lyftir, lyftivöðvi

levator anguli oris – lyftivöðvi munnviks

levator ani – lyftivöðvi endaparms

levatores costarum – rifjalyftivöðvar

levatores costarum breves – stuttir rifjalyftivöðvar

levatores costarum longi – langir rifjalyftivöðvar

levator glandulae thyroideae – lyftivöðvi skjaldkirtils

levator labii superioris – lyftivöðvi efrivarar

levator labii superioris alaeque nasi – lyftivöðvi efrivarar og blæstar

levator scapulae – lyftivöðvi herðablaðs

ligament – liðband

line – lína, rák, rönd

longissimus – lengjuvöðvi

longissimus capitis – lengjuvöðvi höfuðs

longissimus cervicis – lengjuvöðvi háls

longissimus thoracis – lengjuvöðvi brjóst

longus capitis – langur höfuðvöðvi

longus colli – langur hálsvöðvi

lumbar rib – lendarif

lumbar vertebrae – lendaliðir

lumbosacral joint – lenda- og spjaldliður

lumbricals – yrmlingsvöðvar handar

lumbricals – yrmlingsvöðvar fót

lunate – mánabein

M

mandible – kjálki, neðri kjálki

margin – rönd

marrow – beinmergur, mergur

masseter – tyggivöðvi, tyggjandi

masticatory muscles – tyggingarvöðvar

maxilla – kinnkjálki, efri kjálki

medial compartment of thigh – miðhólf læris

medial cuneiform – miðlægt kílbain

medial lumbar intertransversarii – miðlægir millipvertindavöðvar lenda

medial phalanx – miðkjúka táar

medial pterygoid – miðlægur vængklakksvöðvi

medial rotation – innsnúningur

median atlanto-axial joint – miðlægur leikanda- og standliður

median palatine suture – miðsaumur góms

medullary cavity – merghol, beinmerghol

meniscus – liðmáni

mentalis – hökuvöðvi

metacarpals – miðhandarbein

metacarpophalangeal joints – hnúaliðir

metaphysis – falur, beinfalur

metatarsals – framristarbein

metatarsophalangeal joints – tábergsliðir

midcarpal joint – úlnliðsmiðliður

middle phalanx – miðkjúka fingurs

multifidi – margklofavöðvar

muscle – vöðvi

muscles of abdomen – kviðvöðvar

muscles of back – bakvöðvar

muscles of foot – fót

muscles of forearm – vöðvar framhandleggs

muscles of hand – vöðvar í hönd

muscles of head – höfuðvöðvar

muscles of leg – vöðvar fótleggjar

muscles of neck – hálsvöðvar

muscles of pelvic girdle – vöðvar í mjaðmagrind

muscles of shoulder girdle – axlarvöðvar

muscles of thigh – vöðvar í læri, lærvöðvar

muscles of thorax – brjóstvöðvar

muscles of upper arm – vöðvar upphandleggs

mylohyoid – jaxla- og málbeinsvöðvi

N

nasal bone – nefbein

nasalis – nefvöðvi

nasomaxillary suture – nefbeins- og kinnkjálkasaumur

navicular – bátsbein

neck – háls
neurocranium – heilakúpa

O

obliquus capitis inferior – neðri skávöðvi höfuðs
obliquus capitis superior – efri skávöðvi höfuðs
obturator externus – ytri mjaðmargatsvöðvi
obturator internus – innri mjaðmargatsvöðvi
occipital bone – hnakkabein
occipitofrontalis – hnakka- og ennisvöðvi
occipitomastoid suture – hnakkabeins- og stikilssaumur
omohyoid – herðablaðs- og málbeinsvöðvi
opponens digiti minimi – gagnfærivöðvi litla-fingurs
opponens digiti minimi – gagnfærivöðvi litlu-táar
opponens pollicis – gagnfærivöðvi þumals
orbicularis oculi – hringvöðvi auga
orbicularis oris – hringvöðvi munns
orbit – augntótt
origin – upptök, vöðvaupptök

P

palatine bone – gómbein
palatoethmoidal suture – góm- og sáldbeins-saumur
palatamaxillary suture – gómbeins- og kinn-kjálkasaurmur
palmar interossei – lófalægir millibeinavöðvar
palmaris brevis – stuttur lófavöðvi
palmaris longus – langur lófavöðvi
parietal bone – hvirfilbein
parietomastoid suture – hvirfilbeins- og stikilssaumur
part – hluti
patella – hnéskel
pectineus – kambsvöðvi
pectoralis major – stærri bringuvöðvi
pectoralis minor – minni bringuvöðvi
pelvic diaphragm – grindarþind, grindarbotns-vöðvar
pelvis – grind, mjaðmagrind
perichondrium – brjóskhimna
perimysium – vöðvaknippishula
periosteum – beinhimna
phalanges – fingurkjúkúr
phalanges – tákjúkúr
phalanx bone – kjúka, köggull
piriformis – peruvöðvi

pisiform – baunarbein
plantar interossei – iljarlægir millibeinavöðvar
plantaris – iljarvöðvi
platysma – flesjuvöðvi
popliteus – hnésbótarvöðvi
posterior cervical intertransversarii – aftari mið- og hliðlægir millipvertindavöðvar háls
posterior compartment of arm – afturhólf upphandleggs
posterior compartment of forearm – afturhólf framhandleggs
posterior compartment of leg – afturhólf fótleggjar
posterior compartment of thigh – afturhólf læris
procerus – krangavöðvi
process – klakkur
process – tindur
pronation – ranghverfing
pronation – andlitslega
pronator – ranghverfir, ranghverfivöðvi
pronator quadratus – ferhyrndur ranghverfivöðvi
pronator teres – sívalur ranghverfivöðvi
proximal phalanx – nærkjúka fingurs
proximal phalanx of toe – nærkjúka táar
proximal radio-ulnar joint – nærliður sveifar og ölnar
psoas major – stærri lundarvöðvi
psoas minor – minni lundarvöðvi
pubis – klyftabein
pubococcygeus – klyfta- og rófuvöðvi
puborectalis – klyfta- og endaparmsvöðvi
pyramidalis – strýtuvöðvi

Q

quadratus femoris – ferhyrnuvöðvi læris
quadratus lumborum – ferhyrnuvöðvi lenda
quadratus plantae – ferhyrnuvöðvi iljar
quadriceps femoris – fjórhöfðavöðvi læris

R

radius – sveif, hverfileggur, geislabein
ramus – álma, beinálma
rectus abdominis – beinn kviðvöðvi
rectus capitis anterior – fremri beinn höfuðvöðvi
rectus capitis lateralis – hliðlægur beinn höfuðvöðvi
rectus capitis posterior major – stærri aftari beinn höfuðvöðvi
rectus capitis posterior minor – minni aftari beinn höfuðvöðvi

rectus femoris – beinn lærvöðvi, beini lærvöðvi
red bone marrow – rauðmergur, blóðmergur
rhomboid major – stærri tigulvöðvi
rhomboid minor – minni tigulvöðvi
rib – rifbein, rif
risorius – brosvöðvi
rotation – snúningur, öxulsnúningur
rotator – hverfir, hverfivöðvi
rotatores – hrygghverfivöðvar
rotatores cervicis – hrygghverfivöðvar háls
rotatores lumborum – hrygghverfivöðvar lenda
rotatores thoracis – hrygghverfivöðvar brjóst

S

sacrococcygeal joint – spjald- og rófubein-sliður
sacro-iliac joint – spjald- og mjaðmarbein-sliður
sacrum – spjaldbein
sagittal suture – þykktarsaumur
sartorius – skraddaravöðvi
scalenus anterior – fremri léttivöðvi
scalenus medius – mið-léttivöðvi
scalenus minimus – minnsti léttivöðvi
scalenus posterior – aftari léttivöðvi
scaphoid – nökkvabein
scapula – herðablað
second rib – annað rif
semimembranosus – hálfhimnuvöðvi
semispinalis – háltindavöðvi
semispinalis capitis – háltindavöðvi höfuðs
semispinalis cervicis – háltindavöðvi háls
semispinalis thoracis – háltindavöðvi brjóst
semitendinosus – hálfsinungsvöðvi
serratus anterior – fremri sagarvöðvi
serratus posterior inferior – neðri aftari sagarvöðvi
serratus posterior superior – efri aftari sagarvöðvi
sinus – skúti
sinus – stokkur
skullcap – kúpuhvolf, höfuðkúpuhvolf
soleus – sólavöðvi
sphenoethmoidal suture – fleyg- og sáldbeins-saumur
sphenofrontal suture – fleyg- og ennisbeins-saumur
sphenoid – fleygbein
sphenomaxillary suture – fleygbeins- og kinnkjálkasaumur
sphenoparietal suture – fleyg- og hvirfilbeins-saumur

sphenosquamous suture – fleygbeins- og skeljarhlutasaumur
sphenovomerine suture – fleygbeins- og plógssaumur
sphenozygomatic suture – fleyg- og kinnbeins-saumur
spinalis – tindavöðvi, hrygg-tindavöðvi
spinalis capitis – tindavöðvi höfuðs
spinalis cervicis – tindavöðvi háls
spinalis thoracis – tindavöðvi brjóst
spine – nibba
splenius capitis – höfuðfeðmingsvöðvi
splenius cervicis – hálsfeðmingsvöðvi
squamous suture – skeljasaumur höfuðkúpu
sternalis – bringubeinsvöðvi
sternoclavicular joint – bringu- og viðbeins-liður
sternocleidomastoid – höfuðvendivöðvi
sternocostal joints – bringubeins- og geislungaliðir
sternohyoid – bringu- og málbeinsvöðvi
sternothyroid – bringubeins- og skjaldbrjósksvöðvi
sternum – bringubein
stylohyoid – stíls- og málbeinsvöðvi
subclavius – neðanviðbeinsvöðvi
subcostales – neðanrifjavöðvar
subscapularis – herðablaðsgrófarvöðvi
subtalar joint – neðanvöluliður
supination – réttthverfing
supination – baklega
supinator – réttthverfir, réttthverfivöðvi
supraspinatus – ofannibbuvöðvi
surface – flötur, yfirborðsflötur
suture – saumur, beinsaumur
symphysis pubis – klyftasambryskja
synarthrosis – samliður, samfestuliður
synchondroses of sternum – bringubeinsbrjósktengsl
synchondroses of thorax – brjóstgrindarbrjósktengsl
synchondrosis – brjósktengsl
synchondrosis of first rib – bringubeins- og geislungsbrjósktengsl fyrsta rifs
synostosis – sambeining
synovial joint – slímuliður, liðslímuliðamót
synovial joints of thorax – brjóstgrindarslímuliðir
synovial membrane – liðslíma, liðhimna

T

talocalcaneonavicular joint – völu-, hæl- og bátsbeinsliður

talus – vala, vólubein
tarsal bones – háristarbein
tarsometatarsal joints – háristar- og fram-
 ristarliðir
temporal bone – gagnaugabein
temporalis – gagnaugavöðvi
temporomandibular joint – kjáلكaliður,
 kjáلكaliðamót
temporoparietalis – gagnauga- og hvirfilvöðvi
temporozygomatic suture – gagnauga- og
 kinnbeinssaumur, kinnbogasaumur
tendon – sin, vöðvasin
tensor fasciae latae – spennivöðvi lærfells
teres major – stærri sívalningsvöðvi
teres minor – minni sívalningsvöðvi
thoracic intertransversarii – millivöðvar
 brjóstþvertinda, millipvertindavöðvar brjóst
thoracic skeleton – brjóstgrind
thoracic vertebrae – brjóstliðir, brjósthryggjar-
 liðir
thyrohyoid – skjaldbrjósks- og málbeinsvöðvi
tibia – sköflungur, sköflungsbein
tibialis anterior – fremri sköflungsvöðvi
tibialis posterior – aftari sköflungsvöðvi
tibiofibular joint – sköflungs- og dálksliður
transverse palatine suture – þversaumur góms
transverse tarsal joint – ristarþverliður
transversus abdominis – kviðarþvervöðvi
transversus menti – hökuþvervöðvi
transversus thoracis – brjóstþvervöðvi
trapezium – geirstúfsbein
trapezius – sjalvöðvi
trapezoid – geirstúflingsbein
triceps brachii – þríhöfðavöðvi upparms,
 þríhöfði upparms
triceps surae – þríhöfðavöðvi kálfa, þríhöfði
 kálfa
triquetrum – strýtubein
true ribs – heilirif
tuber – hnjóskur
tubercle – hnjótur
tuberosity – hrjóna, beinhrjóna

U

ulna – öln, olnbogabein

V

vastus intermedius – milli-víðfaðmavöðvi
vastus lateralis – hliðlægur víðfaðmavöðvi
vastus medialis – miðlægur víðfaðmavöðvi
vertebra prominens – bunguliður, bungu-
 hálshryggjarliður, heljarliður

vertebra – hryggjarliður, hryggliður
vertebral column – hryggsúla, hryggur
vertebral joints – hryggliðamót, hryggliðir
viscerocranium – andlitskúpa
vomer – plógur, plógbein

W

wrist joint – sveifar- og úlnliðsliður

Y

yellow bone marrow – gulmergur, fitumergur

Z

zygapophysial joints – liðtindaliðir, liðtinda-
 liðamót

zygomatic bone – kinnbein

zygomaticus major – stærri kinnvöðvi

zygomaticus minor – minni kinnvöðvi

zygomatocomaxillary suture – kinnbeins- og
 kinnkjáلكasaumur

Íslenskur orðalisti

A

aðfærir – adductor
aðfærsla – adduction
aðfærsluvöðvi stórutáar – adductor hallucis
aðfærsluvöðvi þumals – adductor pollicis
aftari eyravöðvi – auricularis posterior
aftari hliðlægir millipvertindavöðvar háls – lateral posterior cervical intertransversarii
aftari léttivöðvi – scalenus posterior
aftari mið- og hliðlægir millipvertindavöðvar háls – posterior cervical intertransversarii
aftari sköflungsvöðvi – tibialis posterior
afturhólf fótleggjar – posterior compartment of leg
afturhólf framhandleggs – posterior compartment of forearm
afturhólf læris – posterior compartment of thigh
afturhólf upphandleggs – posterior compartment of arm
andlitskúpa – viscerocranium
andlitslega – pronation
andlitsvöðvar – facial muscles
annað rif – second rib
augntótt – orbit
axlargrind – bones of pectoral girdle
axlargrindarliðir – joints of pectoral girdle
axlarhyrnu- og viðbeinsliður – acromioclavicular joint
axlarliður – glenohumeral joint
axlarvöðvar – muscles of shoulder girdle
axlarvöðvi – deltoid

Á

álma – ramus

B

baklega – supination
baklægir millibeinavöðvar handar – dorsal interossei
bakvöðvar – muscles of back
bandvefslíður – fibrous joint
baunarbein – pisiform
bátsbein – navicular
bein – bone
bein efri útlíms – bones of upper limb
bein mjaðmagrindar – bones of pelvic girdle
bein neðri útlíms – bones of lower limb
beinanefhol – bony nasal cavity

beinhimna – periosteum
beinmergur – marrow, bone marrow
beinn kviðvöðvi – rectus abdominis
beinn lærvöðvi – rectus femoris
beinskaft – diaphysis
beinpel – endosteum
belgur – bursa
beyging – flexion
beygir – flexor
bogi – arch
bolur – body
breiðasti bakvöðvi – latissimus dorsi
bringubein – sternum
bringubeinsbrjósktengsl – synchondroses of sternum
bringubeinsvöðvi – sternalis
bringubeins- og geislungaliðir – sternocostal joints
bringubeins- og geislungsbrjósktengsl fyrsta rifs – synchondrosis of first rib
bringubeins- og skjaldbrjósksvöðvi – sternothyroid
bringu- og málbeinsvöðvi – sternohyoid
bringu- og viðbeinsliður – sternoclavicular joint
brjóskhimna – perichondrium
brjóskliður – cartilaginous joint
brjósktengsl – synchondrosis
brjósk- – cartilaginous
brjóstgrind – thoracic skeleton
brjóstgrindarbrjósktengsl – synchondroses of thorax
brjóstgrindarliðir – joints of thorax
brjóstgrindarslímuliðir – synovial joints of thorax
brjóstliðir – thoracic vertebrae
brjóstþervöðvi – transversus thoracis
brjóstvöðvar – muscles of thorax
brosvöðvi – risorius
brúnayggliðvi – corrugator supercilii
bunguliður – vertebra prominens

D

dálkur – fibula
djúplægur beygivöðvi fingra – flexor digitorum profundus
dæld – fovea

E

efri aftari sagarvöðvi – serratus posterior superior
efri eyravöðvi – auricularis superior

efri skávöðvi höfuðs – obliquus capitis superior
efri tvíburavöðvi – gemellus superior
ennisbein – frontal bone
ennisbeins- og kinnkjálkasaumur – frontomaxillary suture
ennis- og kinnbeinssaumur – frontozygomatic suture
ennis- og nefbeinssaumur – frontonasal suture
ennis- og sáldbeinssaumur – frontoethmoidal suture
ennis- og tárabeinssaumur – frontolacrimal suture

F

falur – metaphysis
fell – fascia
fellir – depressor
fellivöðvi augabránar – depressor supercillii
fellivöðvi miðsnesis – depressor septi nasi
fellivöðvi munnviks – depressor anguli oris
fellivöðvi neðrivarar – depressor labii inferioris
ferhyrndur ranghverfivöðvi – pronator quadratus
ferhyrnuvöðvi iljar – quadratus plantae
ferhyrnuvöðvi læris – quadratus femoris
ferhyrnuvöðvi lenda – quadratus lumborum
fasta – insertion
fingerkjúkúkur – phalanges
fingerliðir – interphalangeal joints of hand
fjarkjúka fingurs – distal phalanx
fjarkjúka táar – distal phalanx
fjarliður sveifar og ölnar – distal radio-ulnar joint
fjórhöfðavöðvi læris – quadriceps femoris
flesjuvöðvi – platysma
fleygbein – sphenoid
fleygbeins- og kinnkjálkasaumur – sphenomaxillary suture
fleygbeins- og plógssaumur – sphenovomerine suture
fleygbeins- og skeljarhlutasaurur – sphenosquamous suture
fleyg- og ennisbeinssaumur – sphenofrontal suture
fleyg- og hvirfilbeinssaumur – sphenoparietal suture
fleyg- og kinnbeinssaumur – sphenozygomatic suture
fleyg- og sáldbeinssaumur – sphenoeethmoidal suture
flötur – surface

fótarbein – bones of foot
fótarvöðvar – muscles of foot
fótleiðir – joints of foot
fráfærir – abductor
fráfærsla – abduction
fráfærsluvöðvi litlafingurs – abductor digiti minimi manus
fráfærsluvöðvi litlutáar – abductor digiti minimi
fráfærsluvöðvi stórutáar – abductor hallucis
framhólf fótleggjar – anterior compartment of leg
framhólf framhandleggs – anterior compartment of forearm
framhólf læris – anterior compartment of thigh
framhólf upphandleggs – anterior compartment of arm
framristarbein – metatarsals
framristarliðir – intermetatarsal joints
fremri beinn höfuðvöðvi – rectus capitis anterior
fremri eyravöðvi – auricularis anterior
fremri léttivöðvi – scalenus anterior
fremri millipvertindavöðvar háls – anterior cervical intertransversarii
fremri sagarvöðvi – serratus anterior
fremri sköflungsvöðvi – tibialis anterior
fyrsta rif – first rib

G

gagnaugabein – temporal bone
gagnaugavöðvi – temporalis
gagnauga- og hvirfilvöðvi – temporoparietalis
gagnauga- og kinnbeinssaumur – temporozygomatic suture
gagnfærivöðvi litlafingurs – opponens digiti minimi
gagnfærivöðvi litlutáar – opponens digiti minimi
gagnfærivöðvi þumals – opponens pollicis
gat – foramen
geirstúflingsbein – trapezoid
geirstúfsbein – trapezium
geislungur – costal cartilage
gnípa – epicondyle
gómbein – palatine bone
gómbeins- og kinnkjálkasaumur – palatomaxillary suture
góm- og sáldbeinssaumur – palatoethmoidal suture
grind – pelvis
grindarþind – pelvic diaphragm
gróf – fossa

grunnlægur beygivöðvi fingra – flexor digitorum superficialis
gulmergur – yellow bone marrow
göng – canal

H

hálfhimmuvöðvi – semimembranosus
hálfsinungsvöðvi – semitendinosus
hálfhindavöðvi – semispinalis
hálfhindavöðvi brjóstis – semispinalis thoracis
hálfhindavöðvi háls – semispinalis cervicis
hálfhindavöðvi höfuðs – semispinalis capitis
háls – neck
hálsfeðmingsvöðvi – splenius cervicis
hálsliðir – cervical vertebrae
hálsrif – cervical rib
hálsvöðvar – muscles of neck
handarbein – bones of hand
handarliðir – joints of hand
háristarbein – tarsal bones
háristar- og framristarliðir – tarsometatarsal joints
heilakúpa – neurocranium
heilrif – true ribs
herðablað – scapula
herðablaðsgrófarvöðvi – subscapularis
herðablaðs- og málbeinsvöðvi – omohyoid
hlaun – hipbone
hliðarhólf fótleggjar – lateral compartment of leg
hliðlægir millipvertindavöðvar lenda – lateral lumbar intertransversarii
hliðlægt kílbeyn – lateral cuneiform
hliðlægur beinn höfuðvöðvi – rectus capitis lateralis
hliðlægur leikanda- og standliður – lateral atlanto-axial joint
hliðlægur vængklakksvöðvi – lateral pterygoid muscle
hliðlægur víðfaðmavöðvi – vastus lateralis
hluti – part
hnakkabein – occipital bone
hnakkabeins- og stíkilssaumur – occipitomas-toid suture
hnakkasaumur – lambdoid suture
hnakka- og ennisvöðvi – occipitofrontalis
hnéliðsvöðvi – articularis genus
hnéliður – knee joint
hnésbótarvöðvi – popliteus
hnéskel – patella
hnjóskur – tuber
hnjótur – tubercle
hnúaliðir – metacarpophalangeal joints

hnúfa – condyle
horn – angle
hólf – compartment
hringsveifla – circumduction
hringvöðvi auga – orbicularis oculi
hringvöðvi munns – orbicularis oris
hrjóna – tuberosity
hrygghverfivöðvar – rotatores
hrygghverfivöðvar brjóstis – rotatores thoracis
hrygghverfivöðvar háls – rotatores cervicis
hrygghverfivöðvar lenda – rotatores lumborum
hryggjarliður – vertebra
hryggliðamót – vertebral joints
hryggsúla – vertebral column
hryggþófi – intervertebral disc
hverfir – rotator
hvirfilbein – parietal bone
hvirfilbeins- og stíkilssaumur – parietomas-toid suture
hæð – eminence
hælbein – calcaneus
hæl- og teningsbeinsliður – calcaneocuboid joint
höfuð – head
höfuðfeðmingsvöðvi – splenius capitis
höfuðkúpa – cranium
höfuðleðursvöðvi – epicranium
höfuðvendivöðvi – sternocleidomastoid
höfuðvöðvar – muscles of head
hökuvöðvi – mentalis
höku- og málbeinsvöðvi – geniohyoid
hökuþvervöðvi – transversus menti

I

iljarlægir millibeinavöðvar – plantar interossei
iljarvöðvi – plantaris
innri millirifjavöðvar – internal intercostal muscles
innri mjaðmargatsvöðvi – obturator internus
innri skávöðvi kviðar – internal oblique
innsnúningur – medial rotation
innstu millirifjavöðvar – innermost intercostal muscles

J

jaxla- og málbeinsvöðvi – mylohyoid

K

kambsvöðvi – pectineus
kambur – crest
kast – epiphysis

kastþynna – epiphysial plate
kálfavöðvi – gastrocnemius
kinnbein – zygomatic bone
kinnbeins- og kinnkjálkasaumur – zygomaticomaxillary suture
kinnkjálkasaumur – intermaxillary suture
kinnkjálki – maxilla
kílbeina- og bátsbeinsliður – cuneonavicular joint
kjálkaliður – temporomandibular joint
kjálki – mandible
kjúka – phalanx bone
klakkur – process
klyftabein – pubis
klyftasambryskja – symphysis pubis
klyfta- og endaparmsvöðvi – puborectalis
klyfta- og rófuðvi – pubococcygeus
kollbein – capitata
krangavöðvi – procerus
krókbein – hamate
krummaklakks- og upparmsvöðvi – coracobrachialis
krúnusaumur – coronal suture
kúpubein – bones of cranium
kúpubotn – cranial base
kúpubrjósktengsl – cranial synchondroses
kúpuhvolf – skullcap
kúpusaumar – cranial sutures
kviðarþvervöðvi – transversus abdominis
kviðvöðvar – muscles of abdomen

L

langir rifjalyftivöðvar – levatores costarum longi
langur aðfærsluvöðvi – adductor longus
langur beygivöðvi stórutáar – flexor hallucis longus
langur beygivöðvi taa – flexor digitorum longus
langur beygivöðvi þumals – flexor pollicis longus
langur dálksvöðvi – fibularis longus
langur fráfærsluvöðvi þumals – abductor pollicis longus
langur hálsvöðvi – longus colli
langur höfuðvöðvi – longus capitis
langur lófavöðvi – palmaris longus
langur réttivöðvi stórutáar – extensor hallucis longus
langur réttivöðvi taa – extensor digitorum longus
langur réttivöðvi þumals – extensor pollicis longus

langur sveifarlægur réttivöðvi úlnliðs – extensor carpi radialis longus
lausarif – floating rib
leikanda- og hnakkabeinsliður – atlanto-occipital joint
leikandi – atlas
lendaliðir – lumbar vertebrae
lendarif – lumbar rib
lenda- og spjaldliður – lumbosacral joint
lengjuvöðvi – longissimus
lengjuvöðvi brjósts – longissimus thoracis
lengjuvöðvi háls – longissimus cervicis
lengjuvöðvi höfuðs – longissimus capitis
liðband – ligament
liðbrjósk – articular cartilage
liðflötur – articular surface
liðgróf – articular fossa
liðhol – articular cavity
liðir efri útlims – joints of upper limb
liðir höfuðkúpu – joints of skull
liðir neðri útlims – joints of lower limb
liðmáni – meniscus
liðpoki – joint capsule
liðslíma – synovial membrane
liðslímuliðir höfuðkúpu – cranial synovial joints
liðþófi – articular disc
liðþófi kjálkaliðar – articular disc of temporomandibular joint
liðtindaliðir – zygapophysial joints
liður – joint
lína – line
lófalægir millibeinavöðvar – palmar interossei
lyftir – levator
lyftivöðvi efrivarar – levator labii superioris
lyftivöðvi efrivarar og blæstar – levator labii superioris alaeque nasi
lyftivöðvi endaparms – levator ani
lyftivöðvi herðablaðs – levator scapulae
lyftivöðvi munnviks – levator anguli oris
lyftivöðvi skjaldkirtils – levator glandulae thyroideae
lærleggur – femur

M

margklofavöðvar – multifidi
málbein – hyoid bone
mánabein – lunate
merghol – medullary cavity
miðhandarbein – metacarpals
miðhandarliðir – intermetacarpal joints
miðhólf læris – medial compartment of thigh
miðkjúka fingurs – middle phalanx

miðkjúka táar – medial phalanx
miðlægir millipvertindavöðvar lenda – medial lumbar intertransversarii
miðlægt kilbein – medial cuneiform
miðlægur leikanda- og standliður – median atlanto-axial joint
miðlægur vængklakksvöðvi – medial pterygoid
miðlægur víðfaðmavöðvi – vastus medialis
miðsaumur góms – median palatine suture
mið-léttivöðvi – scalenus medius
mið-þjónvöðvi – gluteus medius
milligeislungaliðir – interchondral joints
millikilbein – intermediate cuneiform
millikilbeinaliðir – intercuneiform joints
millitindavöðvar – interspinales
millitindavöðvar brjósts – interspinales thoracis
millitindavöðvar háls – interspinales cervicis
millitindavöðvar lenda – interspinales lumborum
milli-víðfaðmavöðvi – vastus intermedius
millipvertindavöðvar – intertransversarii
millipvertindavöðvar brjósts – thoracic intertransversarii
minni aftari beinn höfuðvöðvi – rectus capitis posterior minor
minni bringuvöðvi – pectoralis minor
minni kinnvöðvi – zygomaticus minor
minni lundarvöðvi – psoas minor
minni sívalningsvöðvi – teres minor
minni tigulvöðvi – rhomboid minor
minnsti aðfærsluvöðvi – adductor minimus
minnsti léttivöðvi – scalenus minimus
minnsti þjónvöðvi – gluteus minimus
mjaðmagrind – pelvic girdle
mjaðmagrindarliðir – joints of pelvic girdle
mjaðmarbein – ilium
mjaðmarliður – hip joint
mjaðmarvöðvi – iliacus
mjaðmar- og lundarvöðvi – iliopsoas
mjaðmar- og rifjavöðvi – iliocostalis
mjaðmar- og rifjavöðvi brjósts – iliocostalis thoracis
mjaðmar- og rifjavöðvi háls – iliocostalis cervicis
mjaðmar- og rifjavöðvi lenda – iliocostalis lumborum
mjaðmar- og rófuvöðvi – iliococcygeus

N

neðannibbuvöðvi – infraspinatus
neðanrifjavöðvar – subcostales

neðanviðbeinsvöðvi – subclavius
neðanvöluliður – subtalar joint
neðri aftari sagarvöðvi – serratus posterior inferior
neðri nefskel – inferior nasal concha
neðri skávöðvi höfuðs – obliquus capitis inferior
neðri tvíburavöðvi – gemellus inferior
nefbein – nasal bone
nefbeinasumur – internasal suture
nefbeins- og kinnkjálkasumur – nasomaxillary suture
nefvöðvi – nasalis
nibba – spine
nærkjúka fingurs – proximal phalanx
nærkjúka táar – proximal phalanx of toe
nærliður sveifar og ölnar – proximal radio-ulnar joint
nökkvabein – scaphoid

O

ofannibbuvöðvi – supraspinatus
olnbogaliðsvöðvi – articularis cubiti
olnbogaliður – elbow joint
olnbogavöðvi – anconeus
op – aperture

P

peruvöðvi – piriformis
plógur – vomer

R

ranghverfing – pronation
ranghverfir – pronator
rauðmergur – red bone marrow
renglúvöðvi – gracilis
rétthverfing – supination
rétthverfir – supinator
rétting – extension
réttir – extensor
réttivöðvi fingra – extensor digitorum
réttivöðvi hryggjar – erector spinae
réttivöðvi litlafingurs – extensor digiti minimi
réttivöðvi vísifingurs – extensor indicis
rif – rib
rifbein – rib
rifhöfuðsliður – joint of head of rib
rifjalyftivöðvar – levatores costarum
rifja- og geislungaliðir – costochondral joints
rifja- og hryggjarliðir – costovertebral joints
rifs- og þvertindslíður – costotransverse joint
ristarlægir millibeinavöðvar – dorsal interossei

ristarþverliður – transverse tarsal joint
rófubein – coccyx
rófuvöðvi – ischiococcygeus
rönd – margin

S

sambeining – synostosis
samliður – synarthrosis
saumur – suture
sáldbein – ethmoid
sáldbeins- og kinnkjálkasaumur – ethmoido-maxillary suture
sáld- og tárabeinssaumur – ethmoidolacrimal suture
setbein – ischium
sin – tendon
sinafell – aponeurosis
sinafellshetta – epicranial aponeurosis
sívalur ranghverfivöðvi – pronator teres
sjalvöðvi – trapezius
skammrif – false ribs
skarð – incisure
skeljasaumur höfuðkúpu – squamous suture
skjaldbrijsks- og málbeinsvöðvi – thyrohyoid
skor – groove
skraddaravöðvi – sartorius
skúti – sinus
sköflungs- og dálksliður – tibiofibular joint
sköflungur – tibia
slímuliður – synovial joint
smuga – canaliculus
snúningur – rotation
sólavöðvi – soleus
spennivöðvi lærfells – tensor fasciae latae
spjaldbein – sacrum
spjald- og mjaðmarbeinsliður – sacro-iliac joint
spjald- og rófubeinsliður – sacrococcygeal joint
standliður – axis
stíls- og málbeinsvöðvi – stylohyoid
stokkur – sinus
stór aðfærsluvöðvi – adductor magnus
strýtubein – triquetrum
strýtuvöðvi – pyramidalis
stuttir rifjalyftivöðvar – levatores costarum breves
stuttur aðfærsluvöðvi – adductor brevis
stuttur beygivöðvi litlafingurs – flexor digiti minimi brevis
stuttur beygivöðvi litlutáar – flexor digiti minimi brevis

stuttur beygivöðvi stórutáar – flexor hallucis brevis
stuttur beygivöðvi taa – flexor digitorum brevis
stuttur beygivöðvi þumals – flexor pollicis brevis
stuttur dálksvöðvi – fibularis brevis
stuttur fráfærsluvöðvi þumals – abductor pollicis brevis
stuttur lófavöðvi – palmaris brevis
stuttur réttivöðvi stórutáar – extensor hallucis brevis
stuttur réttivöðvi taa – extensor digitorum brevis
stuttur réttivöðvi þumals – extensor pollicis brevis
stuttur sveifarlægur réttivöðvi úlnliðs – extensor carpi radialis brevis
stærri aftari beinn höfuðvöðvi – rectus capitis posterior major
stærri bringuvöðvi – pectoralis major
stærri kinnvöðvi – zygomaticus major
stærri lundarvöðvi – psoas major
stærri sívalningsvöðvi – teres major
stærri tigulvöðvi – rhomboid major
stærsti þjónvöðvi – gluteus maximus
sveif – radius
sveifarlægur beygivöðvi úlnliðs – flexor carpi radialis
sveifar- og úlnliðsliður – wrist joint

T

tábergslíðir – metatarsophalangeal joints
tákjúkur – phalanges
táliðir – interphalangeal joints of foot
tárabein – lacrimal bone
tárabeins- og kinnkjálkasaumur – lacrimo-maxillary suture
tárabeins- og nefskeljarsaumur – lacrimo-conchal suture
teningsbein – cuboid
tindavöðvi – spinalis
tindavöðvi brjósts – spinalis thoracis
tindavöðvi háls – spinalis cervicis
tindavöðvi höfuðs – spinalis capitis
tindur – process
tvíbúkvöðvi – digastric
tvíhöfðavöðvi læris – biceps femoris
tvíhöfðavöðvi upparms – biceps brachii
tyggingarvöðvar – masticatory muscles
tyggivöðvi – masseter

U

upparmsleggjar- og ölnarliður – humeroulnar joint

upparmsleggjar- og sveifarliður – humeroradial joint

upparmsleggur – humerus

upparmsvöðvi – brachialis

upparms- og sveifarvöðvi – brachioradialis

upptök – origin

Ú

úlnliðsbein – carpal bones

úlnliðsbeinaliðir – carpal joints

úlnliðsmiðliður – midcarpal joint

úlnliðs- og miðhandarliðir – carpometacarpal joints

útsnúningur – lateral rotation

V

vala – talus

vangavöðvi – buccinator

viðbein – clavicle

vik – angle

vöðvabúkur – belly of a muscle

vöðvahula – epimysium

vöðvaknippishula – perimysium

vöðvar fótleggjar – muscles of leg

vöðvar framhandleggs – muscles of forearm

vöðvar í hönd – muscles of hand

vöðvar í læri – muscles of thigh

vöðvar í mjaðmagrind – muscles of pelvic girdle

vöðvar upphandleggs – muscles of upper arm

vöðvaþráðahula – endomysium

vöðvi – muscle

völu-, hæl- og bátsbeinsliður – talocalcaneonavicular joint

Y

yrmlingsvöðvar fótar – lumbricals

yrmlingsvöðvar handar – lumbricals

ytri millirifjavöðvar – external intercostal muscles

ytri mjaðmargatsvöðvi – obturator externus

ytri skávöðvi kviðar – external oblique

ytri þrengivöðvi endaparmsganga – external anal sphincter

Þ

þind – diaphragm

þriðji dálksvöðvi – fibularis tertius

þríhöfðavöðvi kálfa – triceps surae

þríhöfðavöðvi upparms – triceps brachii

þversaumur góms – transverse palatine suture

þykktarsaumur – sagittal suture

Ö

ökklaliður – ankle joint

öln – ulna

ölnarlægur beygivöðvi úlnliðs – flexor carpi ulnaris

ölnarlægur réttivöðvi úlnliðs – extensor carpi ulnaris

Eftirmáli

Orðanefnd Læknafélags Íslands var formlega stofnuð 1983, en undirbúningur að íslensku orðasafni fyrir lækna hafði þá staðið í nokkur ár. Frumkvöðull í þessu starfi var Örn Bjarnason, læknir, en aðrir í fyrstu nefndinni voru lækarnir Bjarni Þjóðleifsson og Magnús Jóhannsson. Ári seinna var Magnús Snædal, málfræðingur, ráðinn sem starfsmaður við safnið og fékk hann aðstöðu hjá Íslenskri málstöð. Með þessu hófst skipuleg vinna við uppbyggingu og útgáfu Íðorðasafns lækna. Safnið var svo gefið út í 14 heftum (stafröflunum A – VWXYZ, samtals 556 bls.) á árunum 1985–1989. Fleiri lækna bættust við í orðanefndina og störfuðu innan hennar um lengri eða skemmri tíma.

Þegar vinnunni við útgáfu Íðorðasafns lækna lauk hófst sérstök útgáfa á bókum með heitum úr líffærafræði (480 bls.), vefjafræði (201 bls.) og fósturfræði (218 bls.). Þær voru gefnar út árið 1995. Að því loknu tók við þýðing á alþjóðlegu sjúkdómaheitunum ICD-10 (607 bls.) samkvæmt sérstökum samningi við Heilbrigðisráðuneytið. Eftir þetta var einnig gefin út Norræn flokkun slysa og annarra óhappa (1996) og Handbók um geðraskanir og skyld heilbrigðisvandamál (1999). Síðan hefur bein útgáfustarfsemi á vegum orðanefndar læknafélaganna legið niðri. Umræðu um íslensk íðorð hefur þó æ síðan verið haldið lifandi (<http://www.laeknabladid.is/2001/fylgirit/14/idordapistlar/>).

Íðorðasafn lækna er nú varðveitt í Orðabanka Íslenskrar málstöðvar. Hann var opnaður formlega á veraldarvefnum í nóvember 1997. Markmiðið með starfsemi hans er að varðveita fagleg orðasöfn (íðorðasöfn) á samræmdan hátt og veita aðgang að þeim. Bankinn er öllum opin á Veraldarvefnum (<http://www.ordabanki.hi.is/wordbank/search>) og geymir nú um 50 slík söfn, allt frá alþjóðastjórn málu til verkefnastjórnunar. Þeirra stærst er Íðorðasafn lækna sem inniheldur nú nálægt 33 þúsundum færslna. Stofnun Árna Magnússonar í íslenskum fræðum annast rekstur bankans og er uppfluttiaðgangur frjáls og ókeypis.

Orðanefndir og sérfræðingar í íðorðastarfsemi geta sótt um að fá íðorðasöfn sín birt í Orðabankanum.

